

Žirovske novice

Časopis za občino Žiri | Junij 2022 | Letnik 3 | Številka 3

Zdravstvena postaja potrebna obnove

MATEJA RANT

Občinske svetnike so na zadnji seji seznanili tudi s projektom prenove in energetske sanacije žirovske zdravstvene postaje. S tem so potrdili zastavljene smernice ureditve in prižgali zeleno luč za nadaljnje aktivnosti za uresničitev projekta. Idejna zasnova namreč predstavlja podlago za pripravo dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in izdelavo izvedbenih projektov prenove, so pojasnili na občini.

Projekt je na seji podrobneje predstavil Primož Erznožnik iz Projektivnega inženiringa atelje 9. Poudaril je, da je energetska sanacija nujna, saj je bila stavba zdravstvene postaje zgrajena leta 1981

Zdravstvena postaja v Žireh je potrebna prenove. / Foto: Tanja Mlinar

Trije občinski nagrajenci

Ob občinskem prazniku bo v Kulturnem središču Stare Žiri v petek, 24. junija, ob 18. uri potekala slavnostna seja. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi letošnja občinska priznanja. Prejeli jih bodo Maja Justin Jerman, Matija Jereb in Prostovoljno gasilsko društvo Dobračeva.

Posvilil se je Janko Strel

V 75. letu starosti je boj z boleznijo izgubil dolgoletni profesor in nekdanji dekan na ljubljanski fakulteti za šport Janko Strel, po rodu z Breznice pri Žireh. Za njegovo delo so mu med drugim leta 2017 podelili najvišje priznanje Republike Slovenije na področju visokega šolstva, nagrado za življenjsko delo. Kot so takrat zapisali v obrazložitvi nagrade, je pomembno prispeval k razvoju predmetnega področja didaktike športne vzgoje ter gibalnega razvoja otrok in mladine. Kot njegovo najpomembnejše delo so navedli vzpostavitev sistema športnovzgojnega kartona, ki prav letos praznuje 30-letnico. Pravijo mu tudi »oče športnovzgojnega kartona«. Leta 2000 je prejel tudi najvišje državno priznanje na področju športa, Bloudkovo nagrado, bil je zaslužni profesor Univerze v Ljubljani. Njegovo delo so opazili tudi v tujini, saj je leta 2014 prejel najvišje priznanje svetovne zveze športnih pedagogov.

in so predvsem okna in streha že precej dotrajani, tako da so predvideli celovito energetske sanacije z vgraditvijo novih oken, obnovo strehe in fasade ter ureditvijo prezračevanja. S prenovo pa bodo v mansardi objekta pridobili tudi dodatne prostore za zdravstveno dejavnost, zunanje dvigalo za potrebe vseh etaž objekta in sejno sobo s spremljajočimi prostori v delu stavbe nad lekarno. Predvidena je tudi rekonstrukcija in adaptacija nekaterih obstoječih prostorov. »Zunanji videz objekta

bomo s prenovo uskladili z arhitekturo bližnjega združnega doma in novega doma starejših, s čimer bomo poenotili videz tega dela Žirov,« je pojasnil Erznožnik. Po grobih ocenah naj bi bil celoten projekt vreden okrog 1,3 milijona evrov. Podžupana Jožeta Stanonika veseli, da so svetniki potrdili idejno zasnovo prenove, saj je prepričan, da se vsako vlaganje v zdravje ogromnokrat povrne. Projekt bi bil po njegovih predvidevanjih lahko končan v dveh letih, če se ne bo kaj zapletlo.

Vsem občankam in občanom občine Žiri čestitamo ob občinskem prazniku, 25. juniju, ki je tudi dan državnosti. Obenem se zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje in si še naprej želimo, da bi s skupnimi močmi, strpnostjo in dobro voljo iskali poti za uresničevanje naših skupnih ciljev.

Iskrene čestitke tudi vsem letošnjim občinskim nagrajencem.

Podžupan Jože Stanonik s sodelavci občinske uprave

KOLOFON

ŽIROVSKE NOVICE (ISSN 1408-2810) izhajajo kot priloga časopisa Gorenjski glas za občino Žiri. Izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, Kranj, info@g-glas.si, 04/2014210. Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si. Oglasno trženje: Robert Aleksič, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040/508891. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. Priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o. Naklada: 1.800 izvodov. Distribucija: Pošta Slovenije. Žirovske novice vsa gospodinjstva v občini Žiri prejema brezplačno. Na naslovnici: Junak Deželak v Žireh / Foto: Foto Viktor

Delo prostovoljk spet v polnem teku

Za nami je obdobje posebnih razmer zaradi epidemije covid-19 in prilagajanja dejavnosti, ko se je še dodatno pokazala pomembna vloga prostovoljcev humanitarnih organizacij.

MATEJA RANT

Kljub nujnemu omejevanju stikov zaradi varovanja zdravja ljudi in reševanja življenj nam je v Krajevni organizaciji Rdečega križa Žiri in našem Območnem združenju Škofja Loka uspelo opraviti večino nalog in ohranjati stike, tudi na daljavo, tako z uporabniki kot organi organizacije. Uspelo nam je zaradi dobrega sodelovanja znotraj organizacije, s podporo članstva – 604 člani v letu 2021 – in s pomočjo donatorjev. Nekaj akcij smo izvedli s povezovanjem s Civilno zaščito, občino, osnovno šolo in nekaterimi društvi. Občanom smo nudili več oblik humanitarne pomoči, v nekaj primerih tudi zunaj občine. Rabljena in še uporabna oblačila, posteljnino in podobno je bilo mogoče oddajati v naše skladišče po dogovoru s prostovoljko, ki skrbi za to dejavnost. Veliko prostovoljnih ur je bilo namenjenih tudi pobiranju članarine »od vrat do vrat«, obiskom jubilarcev in delu na krvodajalskih akcijah. V marcu je delo začelo potekati po ustaljenem programu kot pred epidemijo. Sodelovali smo na zboru članov RKS Območnega združenja Škofja Loka. Izvoljeni so bili novi organi za obdobje 2022–2026 ter podeljena priznanja in zahvale prostovoljcem za leta 2019, 2020 in 2021. Posebno priznanje sta prejela tudi večletna podpornika dejavnosti in akcij Rdečega križa v Žireh Lado Mrak in Ivo Beovič.

Zaradi epidemije smo morali krvodajalske akcije izvajati pod posebnimi pogoji. Kljub temu je bilo število prihodov na krvodajalsko akcijo zelo veliko. Povprečje darovanja krvi na prebivalca v Sloveniji je 4,5 odstotka, na Loškem pa 8,6 odstotka. Po številu prijavljenih krvodajalcev smo bili leta 2021 še vedno vodilni na Gorenjskem in drugi v Sloveniji. V Žireh se je treh akcij v šestih odzemnih dnevih v letu 2021 udeležilo 957 krvodajalcev. Sredi aprila je bila v Sokolskem domu v Škofji Loki tudi podelitev priznanj krvodajalcem. Na podelitev je bilo povabljenih 694 darovalcev krvi, od tega 181 iz Žirov, po priznanje jih je prišlo 23. Priznanje za osemdesetkrat darovano kri je prejel Simon Pušnik. Za nami sta že dve letošnji redni krvodajalski akciji v Žireh in spet bomo lahko ponosni na naše krvodajalce. Število prijavljenih na januarski akciji v času zelo visokega števila okužb s covidom-19 je bilo 247, na majski akciji pa kar 340.

Žirovci se dobro odzivajo tudi na razne meritve, ki so preventivnega značaja in spodbuda za varovanje zdravja in zdravega načina življenja. V Tednu Rdečega križa smo spet lahko organizirali meritve krvnega sladkorja in tlaka, v sodelovanju z Društvom bolnikov z osteoporozo Kranj pa UZ merjenja kostne gostote na petnici, ki se ga je udeležilo 47 oseb. Bernarda Lukančič je naredila tudi kratko statistiko meritev krvnega sladkorja: »Meritve se je udeležilo 15 oseb, starih med 30 in 40 let, 24 oseb, starih med 60 in 70 let (dve osebi z visoko vsebnostjo krvnega sladkorja), 51 oseb, starih od 70 do 80 let, 38 oseb, starih od 80 do 90 let (ena oseba z visoko vsebnostjo

Meritve krvnega sladkorja sredi maja / Foto: Tanja Mlinar

krvnega sladkorja), in šest oseb, starih nad 90 let (dve z visoko vsebnostjo sladkorja).«

V zadnjih dveh mesecih smo še posebno dejavni pri pomoči ljudem iz Ukrajine. V KORK Žiri smo se pridružili zbiranju finančnih sredstev za mesto Buča, ki je pobrateno s Škofjo Loko, in skupaj s Civilno zaščito izpeljali akcijo zbiranja materialnih dobrin. Napolnili smo 65 škatel na štirih paletah, kar je bilo uspešno dostavljeno s konvojem v Ukrajino. Nekaj ukrajinskih družin je našločasne domove tudi pri nas. Vsem pomagamo tudi pri Rdečem križu in pri tem zelo dobro sodelujemo s strokovnimi delavci RK v Škofji Loki. Hrana in oblačila niso edino, kar potrebujejo. Stiske in problemi se kar vrstijo pri počasnem pridobivanju raznih potrdil in dokazil, odločb in dokumentov, da bodo ob koncu junija deležni tudi denarne pomoči naše države. Pri vsem tem vsi skupaj spoznavamo, da lahko najbolj pomagata človeška toplina in iskrenost. Vedno največ odtehtajo prijazen odnos, razumevanje uradnih oseb, zdravstvenih delavcev, strpnost ter pozitivno razmišljanje o prihodnosti, ki pa je žal še zelo negotova.

**NASLEDNJA ŠTEVILKA ŽIROVSKIH NOVIC
BO IZŠLA 16. SEPTEMBRA 2022. PRISPEVKE ZANJO
LAHKO POŠLJETE DO 26. AVGUSTA 2022, NA NASLOV
MATEJA.RANT@G-GLAS.SI.**

Nadaljevati uspešno zgodbo Žirov

Funkcijo župana je po izvolitvi Janeza Žaklja za poslanca nastopil podžupan Jože Stanonik, ki pravi, da bo nadaljeval delo, ki ga je skupaj z občinsko upravo zastavil prejšnji župan, na jesenskih volitvah pa se za mesto župana ne namerava potegovati.

MATEJA RANT

▣ **Pred enim letom ste nastopili funkcijo podžupana. Če bi vedeli, da boste morali zaradi tega kasneje opravljati tudi funkcijo župana, bi to storili še enkrat?**

Dvomim, čeprav je bilo moje vodilo tudi ob sprejetju podžupanske funkcije dobrobit Žirovcev oziroma kraja. In prav zato se mi zdi v redu, da je nekdanji župan Janez Žakelj postal poslanec, saj menim, da je to v dobro Žirov.

▣ **Katere bodo vaše prednostne naloge v času do jesenskih lokalnih volitev?**

Prednostno nalogo mi predstavlja nadaljevanje tega, kar je bilo doslej zastavljeno skupaj z občinsko upravo. Želim poudariti, da občinska uprava dela zelo dobro in več, kot si ljudje predstavljajo – svoje delo opravljajo odgovorno in pošteno, seveda pa so vedno tudi odstopanja. Ta čas se tako nadaljuje gradnja obvoznice od Petrola proti Brekovicam, v kratkem bodo en odsek asfaltirali. Podpisane so že pogodbe tudi za naslednje projekte: gradnjo pločnika na Novovaški cesti, ureditev cestišča na Ulici Maksima Sedeja in ureditev cestišča v Dražgoški ulici. Tik pred začetkom je nadaljevanje gradnje pločnikov na Selu pri odcepu za Jarčjo Dolino in začetek gradnje pločnikov od Kafurja do Čeferina na cesti Žiri-Idrija. Poteka še pridobivanje soglasij za kanalizacijo na Selu, intenzivna dela izvajajo tudi pri urejanju ceste v industrijski coni.

▣ **Napovedali ste že, da za župana ne boste kandidirali. Zakaj ste se tako odločili in ali do jeseni zagotovo ne obstaja možnost, da bi si premislili?**

Zagotovo ne. Vso svojo delovno dobo sem delal zelo intenzivno, nikoli se nisem izogibal delu, in če povem po pravici, sem kar malce utrujen in menim, da sem svoje naredil. Vsekakor pa nameravam ostati aktiven pri družbeno koristnih projektih, saj brez dela pa ne znam biti.

▣ **Pred enim letom ste v pogovoru za Žirovske novice opozorili, da največje težave v zvezi z delovanjem občine zaznavate na področju komunikacije. Se je to že kaj izboljšalo?**

Komunikacija mi zelo veliko pomeni; vsak dan se pojavljajo težave, nesoglasja ... A prepričan sem, da je povsod potrebna odprta, poštena, odkrita komunikacija, saj je le s pogovorom mogoče kaj doseči. Je pa res, da bolj ko spoznavam stvari, na žalost ne morem reči, da se je na področju komunikacije v tem času zgodil kakšen bistven napredek.

▣ **Kaj bi po vašem mnenju lahko storili za izboljšanje te komunikacije?**

Težko rečem; ljudje smo različni, nekomu ustreza določen način, drugemu drug, vsak pa bi moral najprej razmisliti pri sebi in seveda prisluhniti tudi sogovorniku.

▣ **Na zadnji seji so se svetniki seznanili z letnim poročilom Skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo za pretekli dve leti. Vas je v poročilu kaj poseb-**

Jože Stanonik / Foto: Tanja Mlinar

no presenetilo, tako v negativnem kot mogoče pozitivnem smislu?

Positivno me je vsekakor presenetilo to, da Žirovci upoštevamo pravila in se držimo priporočil, tako da kazni ni veliko. Je pa res, da nas najbolj izučijo, kar lahko potrdim tudi iz lastnih izkušenj, ko je treba plačati kazen. Manj pozitivno pa me je presenetila podpora povzročiteljem škode – tudi če vedo, kdo se je recimo zaletel v ograjo in s tem povzročil škodo, tega ne želijo razkriti. Čez določen čas pa slišiš govornice, da na občini nič ne ukrepamo.

▣ **Svetnike ste seznanili tudi z idejno zasnovo prenove Zdravstvene postaje Žiri. Kaj ta prinaša?**

Zdravja ni nikoli dovolj. Zato je zasnova prenove zdravstvene postaje zelo pomembna, da bomo lahko pridobili še nove ambulante. Fizioterapijo naj bi po prenovi preselili v podstrešne prostore, kjer obstaja tudi možnost ureditve ambulant za ginekologijo, psihiatrijo. Izpraznjeni prostori v spodnjih nadstropjih pa se bodo namenili zobozdravstvu. Tudi sladkorna bolezen je v porastu ... Cilj je, da se Žirovcem ne bi bilo treba voziti na preglede v Škofjo Loko oziroma celo na Golnik ali na Jesenice. Zato bi bilo dobro razmišljati v smeri, da bi pridobili še dodatne koncesionarje.

▣ **Koliko novih ambulant bo na voljo po prenovi?**

Na novo naj bi uredili dve ambulanti in prostor za fizioterapijo. V podstrešnem delu lekarne nad stanovanji je načrtovana izdelava večje sejne sobe, ki bi lahko služila za medgeneracijska srečanja ali druge aktivnosti. Pred tem bo treba najti rešitev za preselitev depoja Muzejskega društva Žiri, ki ta čas domuje na podstrešju zdravstvene postaje. Na občini ta čas intenzivno iščemo primerno lokacijo za hrambo predmetov Muzejskega društva. Na občinskem svetu sicer glede tega nismo dali nobene zaveze, je pa velika moralna obveza občin-

ske uprave, da za to ustrezno poskrbi. Prav tako bo treba najti nove prostore za delovanje Rdečega križa, ki ta čas prav tako domuje na podstrešju zdravstvene postaje.

▣ **Raziskava Zdravje v občini 2022, ki jo pripravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje, kaže, da ste znova lahko zelo zadovoljni z mnogimi kazalniki zdravja, v oči pa zbode nadpovprečno število hospitalizacij zaradi klopnega meningoencefalitisa. Kako bi lahko na občini skupaj z zdravniki občane spodbudili k cepljenju, s katerim bi to lahko preprečili?**

Vsekakor se strinjam, da bi bilo to treba podpreti, tudi sam sem cepljen proti klopnemu meningoencefalitisu. Prav na našem območju, torej na Škofjeloškem in v Polhograjskih dolomitih naj bi bilo to zelo razširjeno in smo torej še bolj izpostavljeni, zato bi bilo treba večji poudarek nameniti ozaveščanju, obenem pa razmisliti o tem, da bi nekako »pritisnili« tudi na zdravstveno zavarovalnico, da bi mogoče vsaj najranljivejšim skupinam in otrokom krili stroške cepljenja, saj za nekatere to predstavlja velik strošek.

▣ **V Žireh ste precej zadržano sprejeli novico o prodaji žirovske Alpine družbi K&H. Kaj pričakujete od novega lastnika?**

Treba je vedeti, da smo Žirovci čustveno navezani na Alpino, čeprav je danes delovnih mest dovolj, industrija se pri nas hitro razvija, tako da v kraju nimajo težav z zaposlitvijo ne mladi, ki so polni idej in znanja, ne malce starejši. Vendar včasih v Žireh skoraj ni bilo družine, v kateri ne bi bil vsaj en član zaposlen v »naši fabriki«. Zato si želimo, da bi nadaljevali to tradicijo, seveda v skladu s sodobnimi prijemi.

▣ **Ali ob dodatnem delu na občini še najdete čas za punkelj in kleklje?**

Moram odkrito povedati, da od lanske razstave ob klekljarskih dnevih, za katero sem naredil res veliko čipko, še nisem prijel za kleklje. Pri meni je to delo bolj »kampanjsko«: pride obdobje, ko temu posvečam več časa, potem pa spet manj. Malo je na to vplivala tudi epidemija. Še pred korono so otroci odšli od doma in sva z ženo ostala sama v družinski hiši. Pozimi sva ob dolgih večerih sedela vsak na svoji strani mize in se ob klekljanju veliko pogovarjala. Ko je mladina prišla domov, pa se je v hišo vrnil živžav in za klekljanje ni bilo več toliko priložnosti.

▣ **Veliko pozornosti posvečate tudi pomlajevanju gozdov. Za to še uspete najti čas?**

To pa vsekakor. Ravno v času, ko sva se dogovarjala za intervju, sem bil v gozdu, kjer sem opravljal čiščenje. Les mi je namreč dajal kruh vseh štirideset let moje delovne dobe, zato se poskušam na ta način oddolžiti naravi.

▣ **Bliža se občinski praznik. Na kaj ste v minulem letu, ko ste delovanje občine sooblikovali kot podžupan, najbolj ponosni?**

Ponosen sem predvsem na to, da sem postal del ekipe, ki razvija zgodbo o uspešni občini Žiri.

▣ **Kaj pa bi občanom zaželeli ob prazniku?**

Želim jim medsebojnega razumevanja, spoštovanja in komunikacije. Moramo se zavedati, da živimo v zelo lepih krajih, zato uživajmo v tem, kar nam je dano, in ohranjajmo, kar imamo.

Držali skupaj pri ključnih projektih

MATEJA RANT

▣ **Na izredni seji konec maja so se svetniki seznanili s prenehanjem mandata župana Janeza Žaklja, ki je bil izvoljen za poslanca državnega zbora.**

▣ **Malo za šalo: županski stolček ste pred časom zamenjali za poslanskega. Kateri je udobnejši?**

Vsak ima svoje robove. (smeh) Oba sta sicer kar udobna, samo da je županski bolj konkreten, kar pomeni tudi, da večkrat »ožuli«. (smeh)

▣ **Če primerjate obe funkciji, v kateri mislite, da ste oziroma boste bolj uživali?**

V županski sem kar užival. Opravljal sem jo skoraj dvanajst let in lahko rečem, da mi je bilo všeč predvsem to, da ti omogoča videti rezultate svojega dela in dela ekipe, s katero sodeluješ – in to je velika prednost. Po drugi strani pa je veliko problemov, ki so težko rešljivi in te ves čas preganjajo. Mnogo je stvari, ki se ljudem zdijo enostavne, a jih je nemogoče rešiti oziroma za to potrebuješ čas. To je pa tista »skorja« pri županskem kruhu. Pri poslanski funkciji pa sem šele na začetku; dejstvo je, da so problemi, ki prihajajo pred poslance, povsem drugačni. Pri tej »visoki politiki«, ki se na prvi pogled mogoče zdi tudi nesmiselna, včasih izpade, kot da je človek nemočen, a prepričan sem, da je mogoče z vztrajnim delom in zagovarjanjem svojih stališč marsikaj premakniti ali vsaj preusmeriti, za kar pa je treba veliko izkušenj.

▣ **Občino ste vodili skoraj polne tri mandate. Kaj štejete za največji uspeh?**

Kot največji uspeh dojemam to, da se nismo delili oziroma da smo držali skupaj pri ključnih projektih, to so dom za starejše, športna dvorana in čistilna

naprava. Zelo pomembna pa sta tudi medgeneracijsko sodelovanje in skrb za starejše ter zdravstvena oskrba, v kar sva z direktorjem občinske uprave Matijem Podobnikom vložila veliko truda.

▣ **Če bi na to obdobje pogledali z današnjimi izkušnjami, bi kaj naredili drugače?**

Zagotovo bi kakšno stvar izpeljal drugače, recimo da bi se načrtovanja središča Žirov lotil brez soglasja nekdanjih podžupanov že v prejšnjem mandatu in bi letos že lahko začeli delati. Zdaj sicer pripravljajo projekte, lahko pa bi delali že prve poteze na terenu.

▣ **Kaj vam predstavlja največji izziv v novi vlogi poslanca?**

Zagotovo stik z občinami, v katerih sem bil izvoljen. Ravno danes (minuli četrtek, op. a.) se odpravljam na sejo občinskega sveta v Železnikih, saj si želim izpolniti obljube, ki sem jih dal pred volitvami, da bom s svojimi izkušnjami in poznanstvi pomagal prispevati k boljšemu življenju ljudi na tem območju. Poseben izziv je tudi ostati zvest samemu sebi, saj so mi že prej mnogi govorili, da človek, ki gre v Ljubljano, pozabi na »zemljo«. Ne želim si sprejemati ali zagovarjati stvari, ki so nerealne, ki niso za ljudi.

Klopi – mali zajedavci, velike težave

S toplimi pomladnimi dnevi se prebudijo tudi klopi. Ti so po videzu sicer majhni, težave, ki jih lahko prinesejo s seboj, pa toliko večje, zato je ustrezna preventiva, kamor sodi tudi cepljenje, še toliko bolj na mestu.

JANA JENKO

Slovenija sodi med države z najvišjo pojavnostjo klopnega meningoencefalitisa (KME) in lymske borelioze v Evropi, naši konci pa se po okuženosti klopov v Sloveniji uvrščajo v sam vrh, zato je ustrezna preventiva izjemnega pomena. Zanimiv in razmisleka vreden je podatek Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki pravi, da je v občini Žiri v porastu stopnja hospitalizacij zaradi KME. Slednje bi, pravi dr. Ivan Pecev iz Ambulante Arcus Medici, lahko pripisali dvema dejavnikoma: "Primarno nezadostni precepljenosti glede na izpostavljenost. Žal je še vedno veliko ljudi, ki se zaradi takšnih ali drugačnih razlogov niso odločili za cepljenje. Žirovci so ljudje, ki imajo zelo radi naravo in ogromno časa preživijo v gozdovih, na travnikih ..., če temu dodamo še dejstvo, da smo na endemičnem področju, kjer je pogostost okuženih klopov med najvišjimi v Sloveniji, je morda višje povprečje hospitalizacij nekoliko pričakovano." Glede na številke in posledice, ki jih KME prinaša, bi bil razmislek o cepljenju kot preventivi vsekakor na mestu. Kako pa je sicer s precepljenostjo v Žireh? "Žal točnih števil o precepljenosti proti KME v Žireh trenutno nimam, prepričan pa sem, da smo med bolj precepljenimi v Sloveniji, vendar še vedno pod zelenim ciljem. Problem nižje precepljenosti je tudi na nacionalni ravni. Korak v pravo smer bi morda bilo brezplačno cepljenje za vse državljane, kot je pri nekaterih državah, ki se spopadajo z isto problematiko." Ambulantno pomoč po piku klopa v Žireh tedensko poišče od 5 do 10 pacientov, na srečo, pravi dr. Pecev, je velika večina obiskov zaradi nenevarnih posledic, kot so alergijske reakcije, ki se pojavijo na koži takoj po piku klopa in se običajno zaključijo z navodili za opazovanje stanja ter uporabo lokalnih antihistaminikov in hlajenjem. Ne glede na vse pa je zgodnje odkrivanje simptomov lymske borelioze in KME ključnega pomena.

Pri aktivnostih v naravi se je treba zaščititi pred klopi. / Foto: Gorazd Kavčič

Lymska borelioza je najpogostejša bolezen, ki jo povzroča pik klopa. Gre za bakterijsko bolezen, ki običajno poteka v treh fazah – prva, kožna, se pojavi od 3 do 32 dni po piku klopa s tipičnim srbečim, nebolečim izpuščajem na enem ali več mestih, ki se počasi širi po koži. Prva faza je najpomembnejša, saj se v tej fazi s pravočasno uporabo antibiotikov, zdravljenje boleznih praviloma uspešno zaključi. Druga in tretja faza boleznih se lahko pojavita več mesecev ali celo let po okužbi, kažeta pa se z znaki prizadetosti posameznih organov, kot so živčevje, koža, sklepi, mišice ...

Klopni meningoencefalitis je resna bolezen, ki jo povzročajo arbovirusi, prenaša se s pikom okuženega klopa in praviloma poteka dvofazno. Na mestu pika običajno ni vidnih izpuščajev, simptomi pa se pojavijo približno od 7 do 10 dni po piku klopa. Prva faza je zelo podobna prehladnim obolenjem, s simptomi, kot so visoka vročina, glavobol, bolečine v sklepih in mišicah, splošna utrujenost. Druga faza se običajno začne po kratkotrajnem izboljšanju, ki lahko traja od nekaj dni do tri tedne,

nato pa se splošno stanje hitro poslabša. Pojavijo se simptomi prizadetosti možganovine in možganskih ovojnic, kot so visoka vročina, hud glavobol, bruhanje, občutljivost na svetlobo, zatrdel vrat, omotičnost in zaspanost, v hujših primerih tudi nezavest in smrt. Edini učinkoviti način za zaščito pred KME je cepljenje, saj zdravilo za bolezen ne obstaja, zdravljenje pa je le simptomatsko. Cepljenje je možno celo leto, je pa najbolj priporočljivo, da se s prvima dvema odmerkoma v razmiku od enega do treh mesecev cepimo v zimskih mesecih, saj se na ta način vzpostavi zaščita pred pomladjo, ko so klopi že aktivni. Prvima dvema odmerkoma po preteku od 9 do 12 mesecev sledi tretji, nato pa poživitveni odmerki, prvi čez tri leta, nato na vsakih pet let. Cepljenje je načeloma neboleče, lahko pa se na mestu vboda pojavita lokalna rdečina in bolečina, ki po nekaj dneh spontano izvenita, ali rahlo povišana telesna temperatura. Cepljenje, ki je priporočljivo za starejše od enega leta, se izvaja samoplačniško, za otroke do 3 let in starejše od 49 let pa je brezplačno.

Manjša obremenjenost reke z odpadnimi vodami

Na kopališču Pustotnik v Žireh so v okviru projekta Vodni viri Škofjeloškega odprli malo čistilno napravo zmogljivosti deset enot, ki jo bo po potrebi možno nadgraditi.

MATEJA RANT

Z investicijo v malo čistilno napravo na kopališču Pustotnik je Občina Žiri infrastrukturno uredila lokacijo ter zagotovila trajno izboljšanje kakovosti Poljanske Sore in zmanjšanje obremenjenosti reke z odpadnimi vodami, so pojasnili na občini. Čistilno napravo so uredili v sodelovanju z Razvojno agencijo Sora, in sicer v sklopu projekta Vodni viri Škofjeloškega, za katerega so pridobili tudi evropska sredstva. Zmogljivost čistilne naprave, ki so jo odprli konec aprila, ta čas znaša deset enot, po potrebi pa jo bo mogoče tudi nadgraditi, je pojasnil Andrej Poljanšek z Občine Žiri. Namenjena je obiskovalcem rekreacijsko-turističnega centra Pustotnik, Konjenskega kluba Žiri in sprejemu fekalij avtodomov. Po besedah tedanjega župana Janeza Žaklja so poleg čistilne naprave poskrbeli še za odvodnjavanje in komunalno infrastrukturo, tako da bodo lahko uredili počivališče za avtodome. Dela so bila vredna 18 tisoč evrov, vrednost celotnega projekta pa je 91 tisoč evrov, od tega je 77 tisoč evrov evropskih sredstev, je pojasnil direktor Razvojne agencije Sora Gašper Kleč. Po vgrajenju čistilne naprave po njegovih besedah sledi še popis in analiza vodnih virov na Škofjeloškem, v nadaljevanju bodo izdali tudi zbornik in posneli promocijski film. »Naš cilj je dvig zavedanja o pomenu vodnih virov – da jih ohranimo čiste tudi za zanamce. V prihodnosti bo voda strateški vir, kot

Na kopališču Pustotnik sta Janez Žakelj (na fotografiji na desni) in Gašper Kleč odprla malo čistilno napravo. / Foto: Tanja Mlinar

je danes nafta.« Namen projekta je tako ozavestiti prebivalce LAS loškega pogorja o pomenu ohranjanja in varovanja vodnih virov ter z zbiranjem podatkov in zgodb o vodnih virih ohraniti snovno in nesnovno dediščino območja.

Izbran ponudnik za zbiranje in odvoz odpadkov

ANDREJ POLJANŠEK

Občina Žiri je izvedla javni razpis za izvedbo javnega naročila – zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov iz občine Žiri za naslednje štiriletno obdobje. Na razpisu sta sodelovala dva ponudnika, Javno podjetje Komunala Škofja Loka in Avtoprevoznik Martin – Valentina Frelih, s. p., iz Žirov. Najugodnejša je bila ponudba podjetja Avtoprevoznik Martin – Valentina Frelih, s. p., ki je ponudilo izvajanje storitev v naslednjih štirih letih za 284.968 evrov brez DDV, kar pomeni dobrih 35.000 evrov ugodnejšo ponudbo v celotnem štiriletnem obdobju. Ponudbi obeh ponudnikov sta bili v celoti primerljivi tako glede kakovosti voznega parka kot razporeda odvozov in načina opravljanja storitev. Ob izpolnjevanju vseh zahtevanih pogojev in referenc je bil tako izbran ponudnik, ki je nudil nižjo ceno. Ta je verjetno tudi posledica dejstva, da je izbrani ponudnik domačin, kar pomeni nižje stroške z dostopom na mesto izvajanja storitev zbiranja odpadkov, predvsem v primerih, ko gre za manjši obseg storitev (npr. premik kontejnerjev, prevozi manjših količin odpadkov). Urnik odvozov za gospodinjstva se ne spreminja. V veljavi ostaja razpored odvozov, ki je javno objavljen na spletni strani Občine Žiri. Povečalo pa se bo število odvozov z ekoloških

Podžupan Jože Stanonik in prokurist Martin Frelih sta v prostorih Občine Žiri podpisala okvirni sporazum za zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov iz občine Žiri za naslednje štiriletno obdobje. / Foto: arhiv občine

otokov (papir, mešana embalaža), s čimer želimo odpraviti neurejenost ekoloških otokov zaradi prevelike količine odpadkov.

V novi dom SeneCura vseljeni prvi stanovalci

Za občane Žirov in zaposlene SeneCura doma starejših občanov Žiri je bil 9. maj 2022 prav poseben dan s posebnim pomenom. Ta dan bo za nas zabeležen kot tisti, ko smo doživeli dolgo pričakovano odprtje novega doma in z njim začetek sprejemanja prvih stanovalcev v našo srčno oskrbo.

**MARJANCA JESENKO, TJAŠA BURJEK,
PETRA ŠČULIJA**

Tega dne smo toplo sprejeli našo prvo stanovalko in prvega stanovalca. Vse zaposlene so obšla čustva ponosa in sreče, saj je to pomenilo, da smo lahko začeli opravljati svoje delo, ki ga opravljamo s srcem in toplino ter z vsem pridobljenim strokovnim znanjem. Do konca maja bo naš dom skrbel za dvajset stanovalcev, toliko zmora naša sedanja kadrovska struktura. Sprejeme pa bomo nadaljevali, ko se bo naša ekipa okrepila. Seveda si želimo, da bi bilo to čim prej.

VSTOP V DOM

Kako je videti prihod v naš topli dom? Ob prihodu se s stanovalcem in njegovimi najbližjimi pogovori naša socialna delavka, ki zabeleži vse želje ter navade stanovalca. Te poskušamo kar najbolj upoštevati in tako omogočiti lažji prehod v domsko oskrbo. Ob prihodu na oddelek sprejem prevzame naša diplomirana medicinska sestra, ki zabeleži vse informacije o zdravstvenem stanju stanovalca.

SODELOVANJE S SPECIALISTKO DRUŽINSKE MEDICINE

V Domu se trudimo zagotavljati kakovostno oskrbo in zdravstveno nego. V prvem tednu po odprtju doma smo začeli sodelovati z zdravnico Biljano Nikolovo

V SeneCura domu starejših občanov Žiri želimo za uporabnike ustvariti kar najbolj domače vzdušje. Pri tem so v veliko pomoč izdelki, predmeti, okraski iz naše zgodovine, še posebno iz lokalnega okolja. Ker zgodovine v trgovini ne moremo kupiti, se obračamo na vas, dragi svojci in občani. Če imate predmete, ki s seboj nosijo zgodbe, in jih ne želite zavreči, zanje pa ne najdete ustreznega prostora, jim ga bomo z veseljem namenili mi.

Stoilovo, specialistko družinske medicine. Dr. Nikolova Stoilova je del zavzete skupine zaposlenih družinske medicine Arcus Medici v Žireh, s katerimi so

Stanovalki doma pri peki jabolčnega zavitka / Foto: arhiv doma

delujemo že od vsega začetka ter smo jim za njihovo dostopnost, prijaznost in pomoč iskreno hvaležni. Zdravnica bo dom obiskovala dvakrat tedensko. V mesecu juniju pa bo začela delati tudi psihiatrinja, ki bo za stanovalce doma na razpolago enkrat mesečno.

ŽIVLJENJE V DOMU IN ŠTEVILNE AKTIVNOSTI ZA STANOVALCE

V začetku smo zaposleni večinoma usmerjeni v spoznavanje novih stanovalcev. Seveda se ne moremo izogniti urejanju sprejemne dokumentacije, trudimo pa se, da je to za uporabnike čim manj naporno. Dneve poskušamo za-

polniti z aktivnostmi, ki so stanovalcem blizu. Izkoristimo lepe dni na domskem vrtu in terasah, igramo družabne igre, s pomočjo premične pekovske enote v

oddelčni kuhinji spečemo tudi kakšen slasten prigrizek. Stanovalci z veseljem obogatijo urice s pripovedovanjem prigod, ki so jih doživeli v mladosti. Vsako dopoldne je organizirana skupna telovadba, ki jo vodi naša fizioterapevtka, ki poskrbi tudi za individualno fizioterapevtsko obravnavo. Stanovalci so z bivanjem v domu SeneCura Žiri zadovoljni. Pohvalijo dobro vzdušje, ki ga pričarajo tako zaposleni kot tudi stanovalci sami. Kljub temu pa je prehod v domsko varstvo zahteven korak, pri katerem tako stanovalci kot zaposleni potrebujemo podporo svojcev in drugih bližnjih. Deležni smo je veliko in smo zanje hvaležni. V SeneCura domu starejših občanov Žiri želimo za uporabnike ustvariti kar najbolj domače vzdušje. Pri tem so v veliko pomoč izdelki, predmeti, okraski iz naše zgodovine, še posebno iz lokalnega okolja. Ker zgodovine v trgovini ne moremo kupiti, se obračamo na vas, dragi svojci in občani. Če imate predmete, ki s seboj nosijo zgodbe, in jih ne želite zavreči, zanje pa ne najdete ustreznega prostora, jim ga bomo z veseljem namenili mi. Za topel sprejem in dobro voljo se bomo vsi zaposleni v domu trudili še naprej. Dobrodošli pri nas!

Članice PGD Žiri na gasilsko olimpijado

Tanja Lazar, Mateja Jurca, Anica Beovič, Lili Poljanšek, Meta Podobnik, Ana Posedi, Brigita Mohorič, Lili Mlinar in Damjana Kramperšek, članice B iz PGD Žiri, so se 24. aprila v Slovenski Bistrici podale v še zadnji kvalifikacijski boj za olimpijsko vstopnico.

JANA JENKO

Nasprotnice so bile zahtevne, zato kljub trdemu boju in ob natančnem preračunavanju gasilskih kolegov do zadnjega niso verjele, da jim je uspelo, pravi Brigita Mohorič. »Bilo je kar naporno. Konkurenca je bila zelo močna, tako da smo imele tudi malo sreče. Dobro smo tekle štafeto in ta nas je na koncu rešila. Druga štafeta, ker smo delali dve vaji in dve štafeti, potem sta se štela najboljši čas vaje in štafete. In čeprav so nam mentor in ostali povedali, da so že prej izračunali, da bo 'tajming taprav in, da smo pršle noter', jim do razglasitve nismo verjele.«

Uvrstitve na olimpijado, ki jo letos prvič gosti Slovenija, so bile seveda vesele, so se pa ob tem zavedele, da je pred njimi delovno poletje in zahteven izziv. Tega so se lotile z vso zagretostjo skupaj z mentorjem Dušanom Pečelinom, ki jim je sestavil obsežen program različnih vaj z vključenim kondicijskim treningom in gasilskim delom. Vzdušje v ekipi je dobro, poškodbe mišic sanirane, treningi (če le uspejo, trenirajo so tri- do štirikrat tedensko) pa tudi kažejo napredek, saj jim je že uspelo izboljšati čas iz kvalifikacij.

Kakšna bo olimpijska konkurenca članic B, za zdaj še ne vedo, bo pa verjetno kar močna in številna. Ne glede na vse pa bodo na tekmi pokazale vse svoje zanje in spretnost ter upale na najboljše. Vsekakor pa bodo na tem velikem tekmovanju vesele tudi podpore. »Zelo vesele bomo podpore navijačev, zato vabim vse, tako gasilce kot tudi ostale, da pridejo na olimpijado, ki je v Sloveniji še ni bilo. Veliko se bo dogajalo, veliko bo tekmovanj in zagotovo bo zanimivo za vse.« Gasilska olimpijada Celje 2022 bo potekala od 17. do 24. julija, ta konec tedna pa žirovske gasilke čaka še pripravljalna tekma z olimpijsko konkurenco v Črnomlju.

Jože Petrovčič,
DESUS

Pozdravljene občanke, občani, bralke in bralci Žirovskih novic!

Enkrat sem že zapisal, kam le čas beži, tokrat to trdim še bolj zagotovo. Komaj smo sedli v svetniške klopi, pa so že skoraj štiri leta za nami. Če to pomeni, da se je kar nekaj dogajalo, potem smo lahko zadovoljni. Verjetno bi se še več, če nas pri tem ne bi dodatno zaviral še koronavirus. Končno smo se ga v večji meri rešili, čeprav ne vemo, za koliko časa. Veliko pomeni že to, da smo sneli maske in si lahko iz ust v usta in iz oči v oči povemo, kar mislimo.

Tega pri nas, v našem kraju primanjkuje. Skoraj bi lahko trdil, da vse prevečkrat delamo račune brez krčmarja. Pripravljajo se neki idejni projekti, zasnove, prostorski plani, ureditveni načrti, spremembe, zamenjave parcel za javno dobro, kar je seveda potrebno in prav, vendar je vse premalo sodelovanja, usklajevanja med občino in občani. Tu moram poudariti, da ni kriva vedno samo ena stran, tudi mi, občani, bi morali pri tem bolj sodelovati. Ko so razgrnjeni idejni projekti, idejne zasnove in prostorski načrti, bi se morali vključiti in dati pripombe, negativne ali pozitivne. Pri tem bi občini, občinskemu svetu dali smernice za nadaljnje delo in izpeljavo projektov. Ta pomoč bi bila zelo dobrodošla. Ni dovolj, da le kritiziramo, ko je enkrat zadeva narejena.

V teh treh ali štirih letih smo dokončali kar nekaj projektov, za katere je zaslužen predvsem že prejšnji občinski svet – nova telovadnica, kolesarske poti, mi pa smo dali zeleno luč pri pridobitvi dokumentacije (zemljišče in stavbno pravico) za novi dom za starejše, ki je bil v tem času zgrajen. Tu se je videlo, kako stvari hitro potekajo, če gre za zasebnega investitorja. Vse preveč zapletov pa je bilo oziroma je še s pridobitvijo dokumentacije, izbiro izvajalcev in tudi samim delom na obvoznicah, ki kar ne potekajo tako, kot bi bilo treba. Mislim, da bi si pridni, marljivi in napredni žirovski obrtniki, podjetniki zaslužili vsaj dostojno cesto v industrijsko cono. Prav tako tudi njihovi zaposleni varno pot v službo. Ne smemo pozabiti tudi na naše najmlajše, na njihovo pot v šolo, ki bi bila precej varnejša, če bi imeli obvoznico mimo Petrola ob reki Sori do industrijske cone. Za ta poseg v zemljišča, ki so predvsem last kmetov, bi potrebovali njihova soglasja o korektnem odkupu oziroma zamenjavi. Lepa beseda lepo mesto najde, le nekdo jo mora prvi izgovoriti. Temu se moramo posvetiti, pa bo na koncu vse dobro.

Ker sem kar precej prometno naravnani, naj omenim tudi, da je v planu obnova kar nekaj ulic in gradnja novih pločnikov, za katere je že pridobljena dokumentacija. Upam, da bodo projektanti, če jih bodo občani ob izgradnji na kaj opozorili, prisluhnili tudi kakšni kmečki logiki, kajti kdor dela, lahko tudi kaj narobe naredi (stop znak sredi pločnika pred domom za ostarele).

Pa brez zamere! Glejmo in vidimo le to, kar se nam dopade!

Že sto dvajset let pomagamo v stiski in nesreči

Davnega leta 1902 so pobudo za ustanovitev Gasilskega društva Dobračeva dali krajani sami, saj so se zelo dobro spominjali velikega požara izpred nekaj let, ko je pogorel večji del Dobračeve. Čeprav je v Žireh takrat že obstajalo gasilsko društvo, so bile razdalje prevelike, da bi lahko njihovo posredovanje omililo velik požar.

JANEZ TRATNIK,
PRESEDNIK PGD DOBRAČEVA

V obdobju sto dvajsetih let je tako društvo med drugim nabavilo več ročnih in motornih brizgaln, gasilskih vozov in motornih vozil, zgradilo dva gasilska domova in enega kupilo, razvilo tri prapore, preživelo tri države in tri vojne. Če pa naredimo kratek povzetek delovanja zadnjih desetih let, je nesporno, da je bilo v društvu opravljeno zelo veliko dela. Delovnih ur, zabeleženih v društveni evidenci, je bilo več kot sto tisoč, veliko pa je tudi opravljenih prostovoljnih delovnih ur, ki niso bila zabeležene. In rezultati so vidni tako na operativnem kot organizacijskem delu. Tako smo bili v letu 2017 uvrščeni med eno od 54 prostovoljnih in poklicnih gasilskih enot širšega pomena, kar zahteva še dodatno usposobljenost in opremljenost. Prav tako je bilo v letu 2017 dosežena dokončna ureditev statusa prvih posredovalcev, kjer gasilsko društvo Dobračeva, v primeru nujnih bolezenskih

stanj posreduje na celotnem območju Občine Žiri.

NAJVEČJI PROJEKTI ZADNJIH DESETIH LET

Glavni projekti, ki so terjali največ finančnih sredstev, ki smo jih izvedli v zadnjih desetih letih, so:

- v letu 2013 dokončna ureditev in ključek vseh del na igrišču in vadbenem poligonu za gasilskim domom;
- v letu 2017 nakup novega hitrega tehničnega reševalnega vozila HTRV v skupnem znesku 115.000 evrov (finančni delež gasilskega društva je bil 55 odstotkov);
- v letu 2018 izvedena popolna obnova dežurne in komandne sobe s pomočjo lastnih sredstev;
- v letu 2019 nakup rabljenega kombija za prevoz moštva GVM (v celoti kupljen s sredstvi gasilskega društva);
- v letu 2021 popolna obnova garaž in drugih operativnih prostorov izključno z donacijami in lastnimi sredstvi ter prostovoljnimi delom članov in simpatizerjev;

– v letu 2022 dokončan projekt nakupa nove gasilske avtocisterne GVC-3 (finančni delež gasilskega društva je bil 30 odstotkov, preostanek so prispevali Občina Žiri, občani, nekatera podjetja in sponzorji);

– ob 120-letnici popolna prenova in restavriranje prenosne motorne črpalke Rosenabuer iz leta 1967 ter obnova skoraj sto let stare gasilske čelade.

GLAVNA NALOGA VZGAJATI NOVE GENERACIJE GASILCEV

S pomočjo denarnih sredstev Občine Žiri in Uprave za zaščito in reševanje RS ter lastnih in sponzorskih sredstev smo v zadnjih desetih letih nabavili za več kot 150.000 evrov različnega gasilskega orodja in druge gasilsko-reševalne opreme ter zaščitnih sredstev. Poleg tega smo organizirali ali se udeležili več kot štiristo operativnih gasilsko-reševalnih vaj večjega in manjšega obsega. Tu velja omeniti večkratno izvedbo Tehnično-reševalnega dneva PGD Dobračeva, skupnih vaj gasilskih enot šir-

PGD Dobračeva praznuje 120-letnico delovanja. / Foto: Foto Viktor

šega pomena ter drugih specialističnih usposabljanj, kjer so sodelovali najboljši slovenski in mednarodni gasilski inštruktorji. V desetih letih smo uspešno posredovali na skoraj štiristo večjih in manjših intervencijah v občini Žiri in širše ter opravili še mnogo drugih gasilskih in drugih nalog.

Operativna enota trenutno šteje 54 gasilcev, ki so usposobljeni za izvajanje različnih nalog zaščite in reševanja. Od tega je 39 nosilcev izolirnih dihalnih aparatov, 33 prvih posredovalcev, 24 strojnikov, 22 tehničnih reševalcev, 18 reševalcev ob izlitjih nevarnih snovi, 11 bolničarjev ter nosilci drugih različnih gasilskih specialnosti. V znak zahvale in potrditev dobrega dela nas je lani ob koncu leta obiskal obrambni minister Matej Tonin, smo pa tudi prejemniki zlatega znaka Civilne zaščite.

Seveda pa ne delujemo samo na ope-

Dogodki, ki nas čakajo:

18. 6. – Slavnostna seja v dvorani DPD Svoboda Žiri

29. 7. (predvidoma) – Srečanje starejših gasilk in gasilcev

Gasilske zveze Škofja Loka

20. 8. – Osrednja prireditev

ob praznovanju 120-letnice delovanja PGD Dobračeva

z veliko gasilsko parado in

prevzemom nove gasilske avtocisterne ter gasilsko

veselico z bogatim srečelovom

in z ansamblom Ravbarji

rativnem področju. Vsako leto smo organizatorji odmevnih družabnih prireditev, kot so Adijo, počitnice in tekmovanja za mlade t. i. Romanovega memoriala. Poleg tega se udeležujemo tudi gasilskih tekmovanj, ki jih organizira GZS (mladinska tekmovanja in orientacije, tekmovanje za memorial Matevža Haceta, tekmovanja »fire combat«) ter tekmovanje GEŠP v tehničnem reševanju iz vozil, kjer se uvrščamo v sam vrh v državi. Vendar brez odličnega in sistematičnega dela preteklih generacij gasilk in gasilcev, ki so darovali svoj prosti čas za nesebično pomoč drugim, vsega tega ne bi bilo mogoče doseči. Veliko gasilsko srce in neomajna volja pomagati sočloveku v nesreči namreč krasi naše gasilce skozi vse obdobje obstoja. Kljub vse večje-

mu pomenu strokovnega znanja, sodobne tehnologije in tehnike je gasilec največ, kar imamo. Če izgubimo njega, izgubimo gasilstvo, zato je naša glavna naloga vzgajati nove generacije gasilk in gasilcev. Gasilsko društvo ima trenutno 384 aktivnih in 139 podpornih članov vseh generacij, saj je med najmlajšim in najstarejšim članom 86 let razlike. Prav v generacijsko povezovanje vlagamo veliko truda.

OSREDNJA GASILSKA ENOTA

III. KATEGORIJE

Kot osrednja gasilska enota III. kategorije, ki pokriva skoraj 70 odstotkov celotne površine občine Žiri ter večino industrijskih in drugih objektov posebnega pomena, imamo zelo odgovorno nalogo. To zajema 24-urno pripravljenost z ustreznim številom usposobljenih operativnih gasilcev. Tudi zato je bil pred štirim leti na našo pobudo potrjen dodelan načrt alarmiranja vseh gasilskih enot v občini Žiri. Ta predvideva skupne nastope v občini v primeru večjih intervencij, kjer se kadrovske in tehnične dopolnjujemo med seboj, kar smo nazorno prikazali na veliki demonstracijski gasilsko-reševalni vaji Zadružni dom 2022, ki smo jo izvedli maja v središču Žirov.

Prihajajoči časi niso najbolj naklonjeni prostovoljstvu. To opažamo tudi pri tem, da vse težje pridobimo mlade in zagnane fante in dekleta, ki jih zanima

gasilsko delo. Gasilsko društvo je namreč lahko tako močno in aktivno, kot so njegovi člani in članice. Dobro delo z mladimi in posvečanje medsebojnemu odnosu sta največje zagotovilo za prihodnost. Prav zato je najpomembnejša naloga vodstva društva to, da spodbuja vse dobre ideje in predloge.

POTREBA BO OBNOVA GASILSKEGA DOMA

Obnova voznega parka, ki smo jo sistematično začeli po letu 2016, je z nabavo nove moderne gasilske avtocisterne v letošnjem letu zaključena. Se pa z novimi nalogami na področju zaščite in reševanja že kažejo potrebe po specifičnih gasilskih vozilih. Vsekakor pa bo ena prihodnjih nalog obnova in posodobitev gasilskega doma, ki je letos dopolnil štirideset let. Ker gre tu za veliko investicijo, tudi tokrat pričakujemo pomoč lokalne skupnosti in občanov.

Za zaključek velja velika zahvala županu, občinski upravi in občinskim svetnikom ter vsem Žirovcem, ki nas podpirate pri našem humanem delu.

Mladina je naše zagotovilo za prihodnost, izkušnje starejših gasilcev pa so naša modrost. Tisti člani, ki smo ta čas po letih nekje vmes, pa imamo zahtevno nalogo, da sodelujemo in delamo dobro za napredek našega gasilskega društva z namenom pomagati drugim v stiski in nesreči.

Odpeljite tudi letos naš Žirovski kolesarski krog

Tako kot vsako leto bo tudi letos tretji konec tedna v juniju kolesarsko in tekaško obarvan. Od 17. do 19. junija bo spet potekal naš tradicionalni Žirovski kolesarski krog (ŽKK), že 21. po vrsti. Danes boste v popoldanskih urah oziroma po 15. uri na naši info točki že lahko prevzeli letošnji kartonček, s katerim na različnih etapah kolesarskega kroga zbirate žige, ob vrnitvi v Žiri pa z izpolnjenim kartončkom prevzamete nagrado. Jutri, 18. junija, začnemo že ob 8. uri. Ob pestrem dogajanju na parkirišču v centru Žirov bo poleg mesečne tržnice še predstavitev novih modelov koles, tako klasičnih kot električnih, in hkrati tudi sejem rabljene kolesarske opreme. Seveda bo odprta tudi naša info točka, kjer boste lahko prevzeli letošnji kartonček ŽKK. Da bo vse še malo bolj veselo, nas bo s svojo glasbo razveseljeval naš član Simon Šubic. Na Alpinskem parkirišču bo od 9. do 12. ure za najmlajše pripravljen kolesarski poligon. Popoldanske ure so namenjene vodenemu ogledu Žirov. Ob 19.30 se nam bo pridružil še Zoran Zupančič, s katerim se bo pogovarjala Jana Jenko, seveda predvsem o dosežkih ženske mladinske reprezentance v smučarskih skokih. Upamo, da se mu bo ob tej kratki predstavitvi pridružila tudi katera od deklet in še sama opisala kakšno svojo izkušnjo. Info točka bo odprta tudi v nedeljo dopoldan od 9. do 13. ure, da boste lahko prevzeli kartonček ŽKK in se odpeljali s kolesom ali tekli okrog Žirov. Seveda je treba biti tako na kolesu kot tudi pri teku pozoren, previden in upoštevati vsa prometna pravila in oznake. Kolesarite in tečete na lastno odgovornost, za še večjo motivacijo pa ob prevzemu kartončka, katerega cena je 10 evrov, dobite bon za kolesarsko malico v bližnjem lokal. Če pa boste dogajanje zamudili, nič hudega. Kadarkoli se namreč lahko oglasite pri nas na info točki in prevzamete kartonček ŽKK ter se na kolesarsko pustolovščino odpravite katerikoli dan v letu.

Navdušili na dveh večerih slovenskih popevk

Pihalni orkester Alpina Žiri, ki deluje pod dirigentsko palico Mihe Nagodeta, je za občane Žirov in Gorenje vasi z okolico dve soboti, 21. maja in 4. junija, priredil koncerta.

NIKA JUSTIN

Prvi je bil izveden v Domu svobode v Žireh, drugi pa v Sokolskem domu v Gorenji vasi. Skladbe v repertoarju so bile izbrane zelo pozorno in z namenom, da imajo rdečo nit. Vse so namreč prišle izpod peres slovenskih ustvarjalcev glasbe. Vsega po malo – od skladb slovenske popevke do narodno-zabavne glasbe in koncertnih del – je našlo svoj košček v teh dveh večerih, saj je orkester želel prikazati, kako pisana je naša slovenska glasbena zgodovina.

Če jih ne bi omenila, bi ob pisanju tega prispevka naredila veliko krivico vsem solistom, saj so se ti člani še posebno intenzivno in z navdušenostjo pripravljali. Miha Eržen, Maj Gluhodedov in Tine Logar so se kot trio trobent predstavili v delu Bojana Adamiča Galop za tri trobente. Skladba je upravičila svoj naslov, saj so si poslušalci ob hitrosti igranja trobentačev lahko predstavljali, koliko dela je bilo vložnega v pripravi in v samo izvedbo. Zaradi službenih razlogov je Tineta v Žireh nadomestil Janez Jesenovec, ki se je brez pomislekov odločil, da nam skupaj z Miho in Majem prikaže galopiranje tria. Naslednja solistka je bila dijakinja Jerca Tr-

V svoje besedilo je dodala tudi sporočilo Glasbene šole Škofja Loka, da imajo v Žireh še kakšno prosto mesto za nove glasbenike. Orkester bo namreč vedno z odprtimi rokami sprejemal nove člane in tako še dolgo razveseljeval glasbene navdušence ter popestril še mnogo dogodkov v dolini in zunaj nje.

ček, ki nam je v skladbi Fičfirič istega skladatelja zaigrala na pikolo in gledalcem predstavila nezaupljivega mladega fanta. Tudi njeno igranje je vzbudilo zaupanje v mlade glasbenike, saj pikolo

S koncerta Pihalnega orkestra Alpina Žiri v Žireh / Foto: Tanja Mlinar

igra šele tri leta, skladba pa je bila za solo pikolo zelo zahtevna. To delo je bilo poslušalcem izjemno zabavno, saj so se glasbeniki v orkestru lahko skupaj z Jerco ter s pomočjo not in instrumentov med sabo tudi malo pošalili in publiki tega Fičfiriča še bolj približali. Tretji solist je bil Tomo Trček, ki se je orkestru pridružil šele septembra in že mu je dirigent na notno stojalo postavil solo skladbo za ksilofon Cik-cak, ki jo je prav tako napisal Bojan Adamič. Osnovnošolec tolkalom ni nič kaj prizanašal in je nanje igral, kot da mu gre za življenje. Navdušil je prav vse, od glasbenikov v orkestru pa do poslušalcev, ki so sedeli na sedežih zadnjih vrst obeh dvoran. Zadnji solist iz orkestra je bil Benjamin Kranjc. Publiki je v solu za bariton zaigral Bariton polko (kot bi lahko razbrali že iz naslova). Skladbo je napisal Igor Podpečan, aranžiral pa Vinko Štrucl. Mladi godbenik nam je zaupal, da mu je igranje baritona v zelo veliko veselje in ta zagnanost se je čutila skozi prav vsako noto, ki je prišla iz njegovega instrumenta. Za še večjo pestrost programa pa so v orkester za ti dve priložnosti povabili tudi pevko Sašo Kristan, ki nam je z zares očarljivim glasom zapela štiri

vsem dobro znana glasbena dela: Zato sem noro te ljubila Jožeta Privška, Ne čakaj na maj Frana Milčinskega in Boruta Lesjaka ter dve zimzeleni Na vrhu nebotičnika in V Ljubljano Vladimirja Mustajbašiča.

Program je elegantno povezovala Martina Kolenc Novak iz Srednje vasi in dala poslušalcem še večji občutek domačnosti. V enem izmed svojih nagovorov se je spomnila tudi na žirovsko godbeno legendo Vikija Žaklja, ki se je poslovil aprila in so mu godbeniki posvetili tudi eno izmed skladb. V svoje besedilo je dodala tudi sporočilo Glasbene šole Škofja Loka, da imajo v Žireh še kakšno prosto mesto za nove glasbenike. Orkester bo namreč vedno z odprtimi rokami sprejemal nove člane in tako še dolgo razveseljeval glasbene navdušence ter popestril še mnogo dogodkov v dolini in zunaj nje.

Prav vsi godbeniki in dirigent so si na koncu obeh koncertov za trdo delo brez odlašanja in počitka prislužili velik aplavz. Njihovo delo pa se s tema koncertoma za to sezono še ne zaključuje. Na notnem stojalu imajo še nekaj asov in pripravljene so jih pokazati skozi različne priložnosti, ki se brez zavor hitro približujejo.

ŽIRfit dobro razgibal Žirovce

Tradicionalni ŽIRfit, na katerem so Žirovci preverili svoje športne zmogljivosti, je letos postregel z nekaj rekordi in novostmi. Rezultati še vedno najboljši pri hoji in teku.

JANA JENKO

Sredi maja je v novi športni dvorani potekal ŽIRfit 2022, letos ponovno kot enodnevni športni dogodek, na katerem so udeleženci s pomočjo strokovnjakov in diagnostične baterije testov za ocenjevanje telesnega fitnesa dobili vpogled v svojo telesno zmogljivost in z njo povezane dejavnike tveganja za njihovo zdravje. Za informativno testiranje se je tokrat odločilo 90 posameznikov, najstarejši udeleženec je bil star 84, najmlajši pa 21 let, večinoma Žirovci, nekaj udeležencev pa je želja v skrbi za boljše zdravje pripeljala tudi od drugod. Letošnji ŽIRfit je udeležencem postregel tudi z nekaj novostmi. Meritve so prvič potekale v novi športni dvorani, test

Meritve so letos prvič potekale v novi športni dvorani. / Foto: Tanja Mlinar

hoje na dva kilometra pa po sprehajalni poti ob Sori, ki se je zaradi sence in prijetnega okolja izkazala kot odlična zamenjava za nekdanjo traso obvoznice. S spremenjenim načinom testiranja teka na 600 metrov, letos je bil cilj, da udeleženci razdaljo s tekom, hojo ali kombinacijo premagajo čim hitreje, bodo slednji dobili boljši podatek o njihovi srčno-dihalni vzdržljivosti, z novim testom, tapingom z nogo, pa so preverili še koordinacijo gibanja nog.

Po končanem testiranju so udeleženci že dobili prve informacije o njihovih rezultatih in področjih, ki bi jih bilo v nadaljevanju smiselno okrepiti, rezultati celostne analize pa bodo znani v prihodnjih tednih. Sicer pa se je tudi na letošnjem ŽIRfitu izkazalo, da so v Žireh rezultati na splošno zelo dobri na področju aerobne zmogljivosti, torej pri

hoji in teku ter vzdržljivosti v moči nog, največje pomanjkljivosti pa se kažejo v moči zgornjega dela telesa in gibljivosti ramenskega obroča. Za zanimivost pa še dva rekorda ŽIRfit 2022 – najmočnejši izmerjen stisk pesti je bil 66 kg, najdaljši čas vese v zgibi pa kar 120 sekund, kar je sicer tudi maksimalen čas izvedbe meritve.

V Ambulanti Arcus Medici so z rezultati in izvedbo zadovoljni, predvsem pa jih veseli, da je bilo med udeleženci kar nekaj takšnih, ki jih je zanimalo, kdaj bo naslednji ŽIRfit, in tistih, ki so se v preteklih letih že testirali, letos pa ponovno preverili, kako so se je njihova zmogljivost od takrat spremenila. Zadovoljni pa so tudi z odzivom ekipe prostovoljcev, ki je pripomogla, da so meritve lahko opravili tekoče in v dobrem vzdušju, je dejala kineziologinja Nina Istenič.

Poletje v Starih Žireh – novost v poletni ponudbi

MAJA JUSTIN JERMAN

Poletno muzejsko noč bo 18. junija obarval osrednji dogodek, koncert Lintvernov ob 21. uri, ki bo z dveletno zamudo praznovala 30-letnico obstoja. Že samo ime legendarne skupine je obarvano s tradicijo in v tem duhu se bodo odvili tudi predhodni dogodki.

Začeli bomo na dvorišču Stare šole ob 18. uri, kjer bo najmlajše pričakal klovn Camilo in jih s svojimi vragolijami popeljal v nadaljevanje večera in tudi do naslednjega prizorišča, ko bo na Kržišnikovem vrtu ob 20. uri potekal plesni nastop gimnazijk in deklic Osnovne šole Žiri in Vrta Žiri ob spremljavi treh harf dijakinj in mentorice Anje Grabec s Konservatorija za glasbo. Nadaljevali bomo ob 20. uri v Prezbiteriju z recita-

lom Miklavža Komelja, ki bo poetično besedo prikrojil razpoloženju in prostoru. Ob ponudbi stojnic se bomo lahko podprli še za ključni dogodek – jubilejni koncert skupine Lintverni.

Kresni večer 23. junija ob 21. uri bo letos v cerkvi sv. Ane zaznamoval koncert Slovenskega godalnega seksteta v zasedbi mladih vrhunskih glasbenikov. Kot običajno bo nadaljevanje večera ponujalo tudi oprijemljive razloge za druženje. Dogodek v celoti omogoča Občina Žiri.

Novost letošnje poletne ponudbe pa so dogodki, poimenovani Poletje v Starih Žireh, ki so nastali po utečeni in preverjeni metodi združevanja finančnih moči Občine Žiri in donacij žirovskih podjetnikov. Vsem se za podporo v imenu občanov, ki bodo deležni poletne dogajalne osvežitve, zahvaljujem.

POLETJE V STARIH ŽIREH v amfiteatru Muzejskega središča Stare Žiri:

30. junij: ob 21. uri jazz skupina Bossa de novo

3. julij: ob 19.30 odprtje razstave ilustracij Dvogovor Zvonka Čoha in Tomaža Kržišnika v Galeriji Kržišnik; ob 21.30 Kino pod zvezdami: risani celovečerni film Socializacija bika, Zvonko Čoh, Milan Erič; Gorazd Trušnovec v pogovoru z avtorjema v amfiteatru pri Stari šoli

8. julij: ob 21. uri akustika – Miro Božič na ustni harmoniki in Benjamin Barbarič na 12-strunski kitari

11. avgust: ob 20.30 Martin Ramoveš trio
16. avgust: ob 20.30 jazz koncert Uroš Perić in Primož Grašič Quartet
Vstop prost!

Nadomestna lokacija v primeru slabega vremena je Kinodvorana Žiri.

Rafael Terpin v Žireh

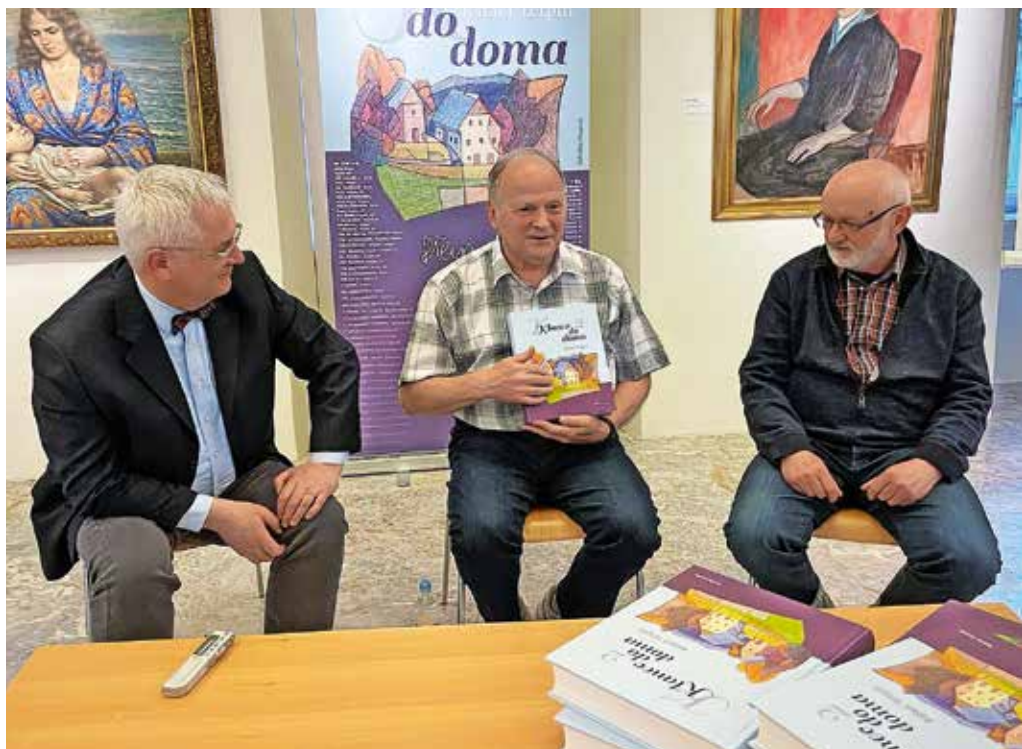
Na svetovni dan knjige in avtorskih pravic, 23. aprila, smo v galeriji Muzeja Žiri predstavili novo knjigo akademskega slikarja, domoznanca in publicista Rafaela Terpina iz Idrije.

MIHA NAGLIČ

Zajetno knjigo z naslovom Klanec do doma sva predstavila njen založnik Damijan Bogataj iz Idrije in podpisani. Na začetku pa smo si ogledali okrajšano verzijo odličnega dokumentarca o avtorju. Sledil je pogovor z njim, na koncu pa smo odprli še razstavo njegovih slik. Avtor je ob tej priložnosti povedal, da je to že njegova četrta žirovska razstava.

Na začetku pogovora sva obudila še nekaj spominov. Najprej na članek z naslovom U Žir, v katerem je v Žirovskem občasniku pred mnogimi leti obudili spomin na to, kako so v njegovih otroških letih družinsko prišli vsaj enkrat na leto peš čez grič iz Idrije v Žiri in nazaj. Pobudnik teh pohodov je bil Terpinov ata, ki je bil krojač in je hotel z nakupom novih čevljev izkazati obrtniško solidarnost z žirovskim čevljarji. Drugi spomin pa je veljal dejstvu, da je Rafko, kakor ga imenujejo prijatelji, že leta 1969 diplomiral pri Žirovcu Maksimu Sedeju, profesorju na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Sam pa je leta 2020 na mojo prošnjo za Žirovski občasnik sebe predstavil tako, kot sledi: »Od nekdanj se imam za rovtarskega krajinarja. Gre za bolj trdo Rovtarijo v dolinah Idrije in Trebušice, pa tudi obrobja Trnovskega gozda. Mehkejša Rovtarija okrog Žirov in Škofje Loke sem se v življenju le rahlo dotikal. V svojih letih (doživljajsko zelo bogatih) sem ves čas spremljal propadanje hribovskega kmeta in z njim tudi kmečke kulturne krajine. Po svetu sem hodil odprtih oči, na poteh me je vedno zanimalo vse: ljudje, hiše, travniki, razgledi, poti, kamnine, rože, drevesa, gobe, oblaki in vse bolj tudi počivalniki.«

Se spominjate Župančičeve Dume? Imenitne pesnitve, v kateri izstopata dva verza. Prvi: »Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti ...« In drugi: »Hodil po zemlji sem naši in pil nje bolesti ...« Tako tudi akademski slikar Rafael Terpin hodi po svoji idrijski in rovtarski deželi ter zarisuje in zapisuje njene prelesti in

Rafael Terpin na predstavitvi svoje knjige v Žireh / Foto: Tanja Mlinar

bolesti. Denimo, da so prelesti tam, kjer hiše še stojijo in ljudje v njih še živijo. Bolesti pa tam, kjer samevajo prazne in na njihove lepše čase spominjajo samo še ruševine. Rafael Terpin nam pričara oboje. Tako, da nas hkrati veseli in boli.

je slovenska »dežela čipke«. Ljudje, ki v teh krajih živimo, smo posebnega značaja, opiramo se na svoje moči, veliko delamo, kadar je treba, smo tudi inovativni, o tem pričajo naši podjetniki in umetniki ... Kraji, po katerih hodi naš

Tako tudi akademski slikar Rafael Terpin hodi po svoji idrijski in rovtarski deželi ter zarisuje in zapisuje njene prelesti in bolesti. Denimo, da so prelesti tam, kjer hiše še stojijo in ljudje v njih še živijo. Bolesti pa tam, kjer samevajo prazne in na njihove lepše čase spominjajo samo še ruševine.

V svojih sprehodih seže na severni strani do Šentviške Gore, na južni do Otlice, na vzhodni do Medvedjega Brda in na zahodni tja do Čepovana. Hodi po svetu, ki sem ga svoj čas imenoval Rovtarija. Terpin sebe že dolgo imenuje »rovtarski krajinar«, jaz sem ga svoj čas označil za »krajinarja Rovtarije«. Rovtarija je svet, ki je nastal tako, da si je vsak najprej izkrčil svoj rovt in do njega speljal svoj »klanec do doma«. To je svet, v katerem govorimo sorodna rovtarska narečja. To

krajinar, so tisti, v katerih je bilo življenje najtrše in na trenutke tudi najlepše. Že dolgo so na tem, da izumrejo, vendar so v njih še hiše in v njih ljudje, ki vztrajajo in tej krajini obetajo preživetje in novo življenje. V teh krajih so za poti značilni klanci, vsak klanec pa vodi do doma ... To pa so besede, s katerimi sem avtorja predstavil v drobni zloženki, izdani ob žirovski razstavi. Ta je na ogled še do konca junija, vabljeni k ogledu razstave in branju knjige.

Posebno mesto za ugledna avtorja

Domoznanska zbirka Knjižnice Žiri je bogatejša za nekatera vrhunska knjižna dela dveh uglednih žirovskih rojakov, Marjana Dolenca in Spomenke Hribar.

MATEJA RANT

V Kulturnem središču Stare Žiri je sredi aprila na pobudo Viktorja Žaklja potekalo srečanje, s katerim so zaznamovali prejem knjižnih del dveh uglednih slovenskih ustvarjalcev žirovskega rodu, Marjana Dolenca in Spomenke Hribar.

»Spomenka Hribar že dobrega pol stoletja daje neizbrisni odtis na družbeno življenje v Sloveniji,« je v zapisu, ki so ga na prebrali na srečanju, poudaril slovenski sociolog in politolog Rudi Rizman. Pobudo Viktorja Žaklja, da dela Spomenke Hribar dobijo svoje mesto tudi v žirovski knjižnici, je označil za dragoceno ter hvalevredno kulturno in tudi civilno družbeno dejanje. »Tako so zdaj tudi v žirovski knjižnici, kot še marsikje drugje po Sloveniji, na enem mestu združene številne sociološke, filozofske in civilnodružbene tematike, ki jih obravnava avtorica.« Za svoje delo in prizadevanja je prejela najvišje državno priznanje zlati red za zasluge, je tudi dobitnica nagrade državljanke Evrope. O

Domoznansko zbirko zdaj dopolnjujejo tudi dela Marjana Dolenca in Spomenke Hribar. / Foto: Tanja Mlinar

Marjanu Dolencu pa je spregovoril njegov prvi naslednik na direktorskem mestu Ekonomskega inštituta Ekonomske fakultete v Ljubljani Lojze Sočan, ki si želi, da se ob veliki »materi naroda« Spomenki Hribar Žirovci z uvrstitvijo njegovih del v domoznansko zbirko v Žireh spominjajo tudi Marjana Dolenca, ki je bil doslej kar malo pozabljen. »Imel je pomemben vpliv pri tem, kar se je dogajalo v perspektivnih osemdesetih letih prejšnjega stoletja, saj je razumel svoje obdobje. To je bilo obdobje pohoda ameriškega in drugega tujega kapitala za neusmiljenim povečevanjem dobička,« je pojasnil in dodal, da je Marjan Dolenc v tem času rešitev za slovensko gospodarstvo videl v izvozu in razvoju zahtevnejših tehnologij. Dolenc je po Sočanovih besedah zagovarjal tudi popolno transparentnost poslovanja vseh institucij in podjetij. Zato si želi, da bi tudi sedanja oblast gradila na tem, kar je zasnoval že Marjan Dolenc: znanju, tehnologiji, inovacijah, nekoruptivnem delovanju ...

Koncert mednarodnega ansambla za staro glasbo

V skoraj poletno toplem in bujnem majskem večeru je tretjo soboto v maju v cerkvi sv. Ane na Ledinici potekala prava glasbena poslastica – koncert ansambla Canso.

MAJA JUSTIN JERMAN

Javni sklad za kulturne dejavnosti, Območna enota Škofja Loka, je z Janezom Jociфом v sodelovanju s številnimi partnerji v projektu Crngrob naokrog letošnjo pomlad popestril sakralne objekte Škofjeloškega z raznovrstnimi koncerti. Smela ideja, s katero so oživili številne znamenite cerkvene objekte, je segla do Žirov in navdušila publiko.

Mednarodna zasedba prekaljenih glasbenikov je z glasbeno zbirko Cantigas de Santa Maria iz 13. stoletja, ki jo je dal zapisati kastiljski kralj Alfonso X., sledila povezovanju raznovrstnih kultur takratnega sveta v miroljubno in ustvarjalno sobivanje treh religij: krščanstva, islama in judovstva. Vse to se izraža v glasbi, kjer se mešajo evropski in arabski vplivi, posvetna glasba z liturgično, ljudska s prefinjeno glasbo provansalskih trubadurjev. V tem prostoru in času deluje presenetljivo sodobno, umerjeno po merah in razpoloženjih zdajšnjega poslušalca, ki se ji z lahkoto pusti zapeljati in navdušiti. Zgovorno dejstvo, da se je publika glasbenikom zahvalila s stoječim aplavzom, potrjuje zapisane besede. Dokaz več, kako glasba ne pozna meja, časovnih okvirjev, ki jih ime

Koncert skupine Canso – mednarodnega ansambla za staro glasbo / Foto: Foto Viktor

ansambla za staro glasbo vsebuje in hkrati presega. Zahvala JSKD Škofja Loka in pobuda za podobno oživitev sakralnih prostorov tudi v prihodnje!

V Romunijo in na Madžarsko

V maju so se učenci Osnovne šole Žiri v okviru dveh projektov Erasmus+ udeležili izmenjav v Romuniji in na Madžarskem.

MATEJA RANT

Skupina šestih učenek se je v spremstvu učiteljice Martine Jurman odpravila v Romunijo v okviru projekta Smart waste managers (Pametni upravljavci odpadkov), pri katerem sodelujejo s šolami na Poljskem, v Romuniji, Turčiji, Španiji in na Portugalskem. Tokrat so spoznavali, kako se države spopadajo s porabo energije. V okviru projekta Playing against bullying (Z igro proti nasilju) pa se je pet učencev na izmenjavi na Madžarskem, kjer sta jih spremljala Barbara Tutta in Miha Mlinar, posvetilo različnim oblikam nasilja v šoli in iskali načine, kako to preprečiti.

KAKO ZMANJŠATI PORABO ENERGIJE

»V Romuniji smo spoznavali, kako je v drugih državah s porabo energije, obiskali pa smo tudi tamkajšnji termoelektrarno in hidroelektrarno. Slednja je ravno v času našega obiska praznovala petdesetletnico delovanja,« je pojasnila učenka Sara Kosmač. Ana Mali jo je dopolnila, da prav z omenjeno hidroelektrarno proizvedejo večji del potrebne energije, energija iz termoelektrarne pa jim pride prav, ko naravnih virov ni dovolj. Po besedah Ajde Grošelj so tudi ugotavljali, da je poraba energije po državah različna glede na letne čase. »Zaradi klimatskih naprav so recimo v Španiji, Turčiji in na Portugalskem večje potrebe po energiji poleti, v Romuniji, na Poljskem in tudi pri nas pa pozimi zaradi ogrevanja.« Učenci so še razmi-

Učenci na izmenjavi v Romuniji v sklopu projekta Pametni upravljavci odpadkov / Foto: arhiv šole

šljali, kako bi lahko zmanjšali porabo energije oziroma jo pridobivali iz obnovljivih virov. »Na stavbe bi recimo lahko namestili sončne celice in jih bolje izolirali,« je razložila Ana Mali, Katarina Naglič pa je dodala, da k manjši porabi energije lahko prispevamo tudi z izklapljanjem električnih naprav iz omrežja in namestitvijo senzorskih luči. Lenča Miklavčič je omenila še uporabo javnega prevoza. Vsem pa se je zdela zelo zanimiva še delavnica, na kateri so s pomočjo modela kar sami ustvarili energijo s sončnimi celicami.

V tem tednu so se učenci v sklopu omenjenega projekta Erasmus+ odpravili še na izmenjavo v Španiji, kjer se bodo osredotočili na porabo vode, že marca pa so učence in učitelje iz sodelujočih držav gostili na njihovi šoli. Glavna

tema je bila poraba oblačil. Obiskala jih je tudi Katja Sreš iz društva Ekologi brez meja. »Razložila nam je, da je najbolj pametno nositi oblačila iz druge roke, s čimer smo se vsi strinjali, prav tako pa smo se strinjali, da so danes oblačila prepoceni. Bolje bi bilo kupovati dražja in kakovostnejša,« je dejala Katarina Naglič. Po besedah Martine Jurman so pripravili še delavnice, na katerih so iz starih oblačil nastali novi izdelki.

V SREDIŠČU SO BILI VODNI ŠPORTI

Cilj projekta Erasmus+ Z igro proti nasilju pa je povečati delež mladih, ki se redno ukvarjajo z različnimi športi, predvsem pa ponuditi šport tistim, ki so nagnjeni k nasilnemu vedenju kot način ali kot priložnost, da postanejo njihova ravnanja in obnašanja sprejemljiva za druge. Poleg OŠ Žiri pri projektu sodelujejo še šole iz Turčije, Italije, Madžarske in Srbije. V maju je potekala izmenjava na Madžarskem, kjer so se po besedah učenke Nine Bogataj posvečali predvsem vodnim športom. Maj Šubic je pojasnil, da so preizkusili vožnjo v tako imenovanih zmajevih čolnih, obiskali so tudi vodni park in se pomerili v vožnji s kajaki. Na delavnicah v šoli pa so se spopadli tudi s konkretnimi primeri nasilja, s katerimi se srečujejo mladi, je še razložil Anže Kopač. »Vsak je predlagal tudi svojo rešitev za posamezne primere nasilja.«

V sklopu projekta Z igro proti nasilju so gostovali na Madžarskem. / Foto: arhiv šole

Priznanja za zlate bralce

Branje za bralno značko je v Žireh zelo dobro sprejeto, letos jo je opravilo 439 od 542 učencev naše šole – več kot 80 odstotkov učencev. Tudi zlatih bralcev imamo veliko.

NASTJA ŠINK

Petek, 27. maj, je bil dan, ko smo praznovali bralci. Kar 439 učenek in učencev naše šole je opravilo bralno značko! Ob tej imenitni priložnosti nas je v Žireh obiskal pisatelj in prevajalec Jakob J. Kenda, mlajšim najbolj znan kot prevajalec Harryja Potterja, starejšim pa tudi kot pisec potopisov z Apalaške poti in slovenske Transverzale.

Več kot uživali smo v druženju in pogovoru. Ste vedeli, da je jagnje božje pri eskimih prevedeno kot tjulenj božji? Ali pa, zakaj junak Sirius Black iz knjig o Harryju Potterju ni preveden v slovenščino? Kaj storiti, če v Trnovskem gozdu srečaš medveda? In kaj postaneš, če ne bereš ... Seveda prireditev ni minila

brez podelitve priznanj vsem bralcem. Še posebno čestitamo 32 devetošolkam in devetošolcem, ki so postali zlati bralci – to so tisti, ki so bralno značko osvojili v vseh razredih osnovne šole.

Poleg priznanja so v dar prejeli majico, na valeti pa jih čaka še knjižno darilo. Čestitke vsem, najlepša hvala Jakobu J. Kendi, da se je odzval vabilu, in se berno naslednje leto!

Noč knjige na Osnovni šoli Žiri

Po dveh letih premora zaradi epidemije smo z veseljem izkoristili priložnost za ponovno druženje. V četrtek, 21. aprila, smo se v prijetnem ambientu šolske knjižnice zbrali z učenkami, ki obiskujejo knjižničarski krožek, in nadarjenimi učenci. Spoznavali smo različne (tudi manj običajne) načine uporabe knjige, ugotavljali, kaj vse nam pomeni knjiga, in obujali spomine na Pogumne punce, ki so nam delale družbo na Noči knjige 2019.

Po uvodnih aktivnostih smo posebno pozornost namenili knjigi Pisma tebi avtorice Nike Kovač. Izbrali smo dve temi, o samopodobi in družabnih omrežjih. Prebrali smo pismi, ki jih je o tem napisala Nika, nato pa si izmenjali mnenja in izkušnje. Za zaključek so učenci pisali svoja sporočila, v katerih so druge spodbudili k branju, sprejemanju samega sebe, pozitivnemu razmišljanju ...

Učenci so pisali tudi svoja sporočila, v katerih so druge spodbudili k branju. / Foto: arhiv šole

Zborovski BUM

Na prireditvi Zborovski BUM 2022 se je konec maja na športnem igrišču pri Osnovni šoli Poljane zbralo skoraj devetdeset pevcev otroških in mladinskih zborov z Osnovne šole Poljane, Osnovne šole Ivana Tavčarja Gorenja vas in Osnovne šole Žiri.

Skupaj so ubrano pod taktirko svojih mentorjev Matjaža Slabeta, Neže Erznožnik in Tine Martinčič zapeli devet pesmi z domoljubno vsebino – Zdravljica, Lepa je dežela naša, Nič ni bolj našega, Doma ..., ki so nastale izpod rok slovenskih avtorjev. Za klavirsko spremljavo je poskrbel pianist Marjan Peternel. Tudi poslušalci so se zbrali v lepem številu ter prisluhnili in z aplavzom nagradili vsako skladbo. Veselih in nasmejanih lic, da so se po dveh letih končno lahko spet srečali v živo in skupaj prepevali, so se po koncertu z glasbo napolnjenih src odpravili domov.

Pevke in pevci mladinskega pevskega zbora OŠ Žiri z učiteljico Tino Martinčič / Foto: arhiv šole

Od izmenjave semen do obiska junakov

Letošnja pomlad je bila v žirovskem vrtcu živahna in barvita kot pomladni travnik, ki je po dveh letih premora zaradi epidemije spet lahko zaživel ob druženju in dogodkih, na katere so najmlajši povabili svoje starše, dedke in babice ter tudi druge Žirovce.

JANA JENKO

Pomlad se je v Vrtcu pri Osnovni šoli Žiri začela s tradicionalno izmenjavo semen in sadik na Kržišnikovem vrtu. Otroci predšolskih skupin so se v sodelovanju z domačimi dobro pripravili na izmenjavo, ki se je v prijetni senci dreves Kržišnikovega vrta začela s kratkim kulturnim programom za starše in stare starše, letos s poudarkom na ljudski tradiciji pesmi in plesov. Sledila je izmenjava semen – te se vsako leto udeleži vse več Žirovcev, ki z veseljem pridejo na druženje in v zamenjavo prinesejo tudi svoje sadike in semena. Z obiskom zelo zadovoljni vrtčevski otroci z vzgojiteljicami so obiskovalcem tudi letos zaželeli, da jim bodo sadike in semena dobro uspevali, tako kot odlično uspevajo posevki na njihovem vrtičku. Ob marljivi skrbi in odstranjevanju plevela lahko že okušajo sladke jagode, redkvice in različna zelišča, ki jih uporabljajo za popestritev kakšne izmed vrtčevskih jedi.

MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE IN POSEBNI OBISKI

V vrtcu je na veliko veselje vseh letos ponovno zaživel tudi medgeneracijsko sodelovanje in druženje. Tako so v

Otroci kombiniranih skupin so vrtčevski dan preživali z dedki in babicami. / Foto: arhiv vrtca

pomladnih mesecih otroci iz kombiniranih oddelkov na obisk v vrtcu povabili stare starše in se skupaj z njimi odpravili na kratek sprehod ob Sori, ki so ga popestrili z različnimi družabnimi igrami ter si na ta način pričarali poseben, nepozaben vrtčevski dan. Prav takšnega pa je skupini Skakalčkov prinesel obisk posebnega kosmatinca – v imenu društva Tačke pomagačke sta jih obiskala Živa Kramperšek in njen terapevtski kuža Nacho, ki s svojimi

živalskimi prijatelji in njihovimi skrbniki v društvu z veseljem priskoči na pomoč.

VRTČEVSKI OTROCI SO SE DRUŽILI TUDI Z JUNAKI

Pomladni meseci so bili letos v vrtcu tudi v znamenju junakov. »Ta veliki« otroci, ki bodo jeseni sedli v šolske klopi, so se odpravili na letovanje v Osilnico, kjer so se tri dni družili s Petrom Klepcem ter v njegovih domačih krajih spoznavali okolico in običaje, se odpravili na pohod, spoznali delo ribičev in poslušali zgodbe o pogumnem in neverjetno močnem belokranjskem fantiču. Na drugem koncu Slovenije, pod Vitrancem, pa so se s Kekcem, Mojco, Rožletom, Bedancem in teto Pehto družili leto dni mlajši otroci, ki so se domov prav tako vrnili zadovoljni in do ušes nasmejani. Vsi, od najmlajših do največjih, pa so se pred dnevi srečali s še enim junakom – junakom Deželakom. Ta je s svojo ekipo na dobrodelni poti po Sloveniji, prikolesaril tudi v Žiri, kjer je doživel navdušen sprejem vseh prisotnih, posebno pa je bil ganjen ob donaciji vseh otrok in zaposlenih v vrtcu in Osnovni šoli, ki so za svoje vrstnike zbrali 4238 evrov.

Pred vstopom v šolo so obiskali Osilnico – deželo Petra Klepca. / Foto: arhiv vrtca

Na klekljarskih dnevih spet živahno

Konec aprila in v začetku maja so potekali 16. Klekljarski dnevi. Osrednjo razstavo z naslovom Poklon ženski duši in izdelke z letošnjega natečaja z naslovom Riba si je še vedno mogoče ogledati v galeriji Svoboda.

Na tekmovanju za otroke je zmagala ekipa iz klekljarske šole v Žireh (na sredini v modrih majicah s čipko). / Foto: Tanja Mlinar

MATEJA RANT

»Veseli me, da se po dveh letih končno spet vidimo v živo,« je ob odprtju klekljarskih dni poudaril Janez Žakelj, takrat še v vlogi župana. Obenem je klekljaricam čestital, da so bile kljub letom iznajdljive tudi v času korone in so svoje izdelke predstavile na spletu, kar je bilo po njegovih besedah odlično sprejeto. »Tudi meni so kolegi iz različnih držav, celo iz Kitajske, Kanade in Amerike ter še mnogih drugih poslali čestitke za

lepe izdelke in za gojenje tradicije.« Klekljanje, je še poudaril, se je v Žireh že večkrat izkazalo za odlično aktivnost za medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje med generacijami. »Prostovoljci, med njimi tudi klekljarice, bodo še kako dobrodošli v aktivnem povezovanju kraja s stanovalci novega doma za starejše SeneCura.« Zato se je klekljaricam znova zahvalil za odlično sodelovanje in lepo promocijo kraja ter tako Cvetkam kot tudi klekljarski šoli Žiri zaželel, da še naprej nadaljujejo svoje poslanstvo, in jim pri tem obljubil podporo občine tudi v prihodnje.

Na klekljarskih dnevih je bilo letos znova nadvse živahno, saj so v Žiri privabili številne obiskovalce, ki so si na osrednji razstavi v galeriji Svoboda lahko ogledali izdelke, ki so temeljili na uporabni čipki oziroma modnih dodatkih, s čipko so nadgradili celo modno obutev. V galeriji Svoboda so razstavili tudi izdelke z letošnjega natečaja z naslovom Riba. Obe razstavi v galeriji si je po predhodnem dogovoru še vedno mogoče ogledati, postavljeni bosta vsaj do konca avgusta, je pojasnila predsednica klekljarskega društva Cvetke Tanja Mlinar. Ob glavni razstavi so v času klekljarskih dni pripravili še spremljajoče razstave v kapeli Male Cvetke, kjer so trebanjske žnurce pripravile razstavo Baragovo ži-

vljenje vpeto v čipko, v prostorih Občine Žiri pa so svoje čipke predstavili Andra Jereb in učenci Čipkarske šole Žiri. Letos je znova potekalo tudi tekmovanje v klekljanju tako za odrasle kot otroke, pri čemer je bila po besedah Tanje Mlinar izjemno dobra udeležba zlasti na otroškem tekmovanju, medtem ko je bila na tekmovanju za odrasle skromnejša. Učiteljica iz klekljarske šole v Žireh Branka Grošelj je razložila, da je na otroškem tekmovanju sodelovalo kar 12 ekip, v katerih je bilo po pet tekmovalcev. »Z velikimi kleklji s preskakovanjem niti pletejo kitice. Tisti, ki ima na koncu največ prepletov, zmagaja,« je pojasnila. Letos so bile to prav učenke njihove šole, pri katerih so našli kar 114 prepletov. Prvo nagrado na tekmovanju za odrasle pa je osvojila Vlasta Mezek iz Škofje Loke, ki je žirijo prepričala z najbolj natančno in pravilno izdelano čipko. Na natečaju, za katerega so izbrali vzorec ribe, so letos prejeli 53 izdelkov, poleg tega pa še 16 otroških izdelkov – manjše ribice, ki so jih izdelali učenci zadnjih letnikov klekljarskih šol v Žireh, Idriji in Železnikih. Prvo nagrado med odraslimi je na natečaju osvojila Milena Kalan Frančeskin iz Nove Gorice, na natečaju otroških izdelkov pa Nika Svetik iz Čipkarske šole Idrija, oddelek Cerčno.

Čevlji s čipko na osrednji razstavi v galeriji Svoboda / Foto: Tanja Mlinar

Poskrbeli za dodatno varnost

Člani in tekmovalci SSK Norica Žiri ne počivamo. Komaj se je končala sezona 2021/2022, smo že začeli dela v Nordijskem centru Poclain. Tako smo s pridnimi rokami naših članov zaključili izgradnjo dodatne varnostne ograje, da bodo skoki še varnejši.

LEON ŠIKOVEC

Vsako leto smo še posebno veseli novih začetnikov. Tudi letos se nam jih je pridružilo precej. Še posebno smo veseli, ker beležimo nekoliko večji vpis deklic. Seveda ne bomo odslovili nikogar, ki se nam bo pridružil kasneje, vpisi pri nas potekajo vse leto.

Tako vabimo vse, ki jih zanima šport, saj treniranje smučarskih skokov zahteva spoznavanje različnih športov. Običajno se ogrevamo z igranjem nogometa ali košarke. Veliko rolamo, kar nam daje dodatno stabilizacijo, tečemo na smučeh, ko nam pogoji to omogočajo, skačemo po trampolinu ...

Letos smo hvaležni tako moški kot ženski A reprezentanci, saj so začeli sezono skokov prav v našem nordijskem centru. To dokazuje, da je center dobro vzdrževan, hkrati pa ga stalno nadgrajujemo, vse z namenom izboljšanja pogojev za delo. V maju smo imeli redno letno skupščino, kjer smo bili priča menjavi vodstva. Novo vodstvo na čelu z Andražem Kopačem si je zastavilo drzne cilje. Prepričani smo, da smo na dobri poti, da nadaljujemo uspehe, kakršne zadnja leta prikazujeta

Pri postavitvi dodatne varnostne ograje so pomagali prostovoljci.
/ Foto: arhiv SSK Žiri

Nika Križnar in Ema Klinec. Njuni poti se je s članstvom v B reprezentanci pridružil Marcel Stržinar. Veseli bomo, če nas boste spremljali na naši poti na FB-profilu SSK Norica Žiri.

Tekma Slovenske sprint orientacijske lige v Žireh

Na deževno nedeljo konec maja je v organizaciji Orientacijskega kluba Azimut v Žireh potekala šesta tekma Slovenske sprint orientacijske lige v letošnji sezoni.

LARA GANTAR

Tekmovalni center je bil organiziran na atletskem stadionu ob športni dvorani, proge pa so potekale po večjem delu mesta. Vodja tekmovanja in traser prog je bil domačin Simon Stanonik. Tekmovanja v sprintu so zelo kratka in trajajo od 10 do 15 minut, proge pa so dolge od dva do štiri kilometre. Pri sprintu je izjemno pomembna hitrost in dobre odločitve pri izbiri poti do posameznih kontrolnih točk. Orientacijske tekme se je udeležilo skoraj 150 tekmovalcev iz celotne Slovenije in nekaj tujcev, člani OK Azimut pa so osvojili kar nekaj lepih rezultatov:

M21: Gregor Hvala 1. mesto; Ž21: Nika Poljanšek 3. mesto; M10: Žiga Sedej 3. mesto; Ž10: Timeja Prezelj 1. mesto in Špela Mlakar 2. mesto; M12: Rok Sedej 1. mesto in Mihej Prezelj 3. mesto; Ž12: Nika Eržen 2. mesto in Brina Gantar 3. mesto; Ž16: Špela Majdič 2. mesto; M18: Rok Bogataj 2. mesto; Ž18: Nea Eržen 1. mesto in Neža Obid 2. mesto; Ž45: Saša Žižek 2. mesto; M60: Vlado Sedej 3. mesto

Od 12. do 15. avgusta OK Azimut organizira tradicionalno mednarodno tekmovanje Cerkno Cup, ki bo posamezne etape gostilo v Cerknem, Črnem Vrhu nad Idrijo in Logatcu.

V Žireh je potekala šesta tekma Slovenske sprint orientacijske lige v letošnji sezoni. / Foto: arhiv OK Azimut

Aktivna Župnija Žiri

Župnija Žiri letošnje poletje začenja zelo aktivno. Številni dogodki nam kažejo, da je župnija zelo živa. In kako nam to uspeva? Od zgodnje pomladi nas spremlja geslo **Nismo sami, Bog je z nami – in v to verjamemo.**

MOJCA STANOVNIK

Pred nami so peš in kolesarska romanja, poletni otroški oratorij, počitnice animatorjev in ministrantov, slovesnosti na Krištofovo nedeljo, na sveto Ano in na Marijino vnebovzetje.

V maju so tretješolci pristopili k prvemu svetemu obhajilu, osmošolci in devetošolci pa prejeli zakrament svete birme. Cel mesec maj smo prebirali šmarnice za otroke, kjer smo ob Mariji spoznavali Frančiška Saleškega in Janeza Boska (don Bosko), ustanovitelja oratorija. Otroci v naši župniji ga tudi letos nestrpno pričakujejo. Od 27. junija do 2. julija bodo s pomočjo pridnih animatorjev spoznavali življenje ustanovitelja jezuitov, Ignacija Lojolskega.

Prvo nedeljo v juniju, na binkošno nedeljo, smo pripravili srečanje starejših župljanov. K sveti maši ob 10. uri so prišli sami ali pa v spremstvu sorodnikov. Po sveti maši smo jih pogostili s skromnim kosilom in z dobrotami, ki so jih napekle pridne žirovske gospodinje. Srečanje je potekalo v sklopu misijona, ki ga v župniji pripravljamo od 21. do 30. oktobra. Da bo misijon dobro uspel,

bomo 1. oktobra peš in s kolesi poromali na Brezje, kjer se bomo skupaj zbrali pri sveti maši ob 18. uri. Soboti, ki sledita, bosta zaznamovala moški in ženski večer, ki ju bomo preživeli skupaj z misijonarji in povabljenimi gosti.

Slovesen začetek misijona bo v petek, 21. oktobra, ob 19. uri, ko bosta naša duhovnika, župnik Andrej Jemec in kaplan Anže Cunk, misijonarjem bratu Jožku Smukavcu, bratu Luku Modicu in

z vodenimi delavnicami, igrami in katehezami. Z misijonarji bomo romali do podružničnih cerkva, obiskali pokopališče, organizirali okroglo mizo, molili pred Najsvetejšim. Misijonarji se bodo srečali in družili s člani vseh skupin, ki delujejo v župniji, in z otroki pri vrouku. Zadnjo soboto v oktobru pripravljamo koncert s slavnostno glasbo. Za ključek pa se bomo v nedeljo s slovesno procesijo zahvalili za vseh deset dni mi-

Slovesen začetek misijona bo v petek, 21. oktobra, ob 19. uri, ko bosta naša duhovnika, župnik Andrej Jemec in kaplan Anže Cunk, misijonarjem bratu Jožku Smukavcu, bratu Luku Modicu in sestri Gražyni Mech za deset dni predala ključke žirovske župnijske cerkve. Vsakemu dnevni misijona smo dali ime, ki se povezuje z dogodki, ki jih pripravljamo.

sestri Gražyni Mech za deset dni predala ključke žirovske župnijske cerkve. Vsakemu dnevni misijona smo dali ime, ki se povezuje z dogodki, ki jih pripravljamo. Dan bomo začeli z jutranjim sprehodom in molitvijo ter ga nadaljevali z obiski misijonarjev po domovih. Ob koncu tedna bodo skavti in animatorji skupaj z misijonarji poskrbeli za otroke

sijona. O vseh dogodkih boste obveščeni v nedeljskih oznanilih, v Glasu svetega Martina ali pa na FB-strani Župnije Žiri. Vse ljudi dobre volje vabimo, da se nam konec oktobra pridružijo in poglobijo svojo vero ter skupaj z nami širijo novico, da nismo sami, ampak je z nami Bog, ki ima za vsakega izmed nas poseben načrt.

Šmarnice pri kapelici patra Pija v Žirovskem Vrhu / Foto: Foto Viktor

Romanje v Srbijo in Severno Makedonijo

Že za v letu 2020 načrtovano romanje, ki je odpadlo zaradi korone, smo izpeljali šele v letošnjem aprilu.

JANEZ STANONIK

Naša vodnica je bila Iza Verdel, duhovni vodja naš župnik Andrej Jemec s kaplanom Anžetom Cunkom. Tako se 26. aprila že ob četrty uri zjutraj odpeljemo izpred župnišča v Žireh, poberemo še potnika v Rovtah, nekaj na Vrhniku in v Ivančni Gorici, z zadnjimi je bil tudi župnik Andrej Pažur. Po prehodu hrvaške meje se priporočimo sv. Krištofu za varno vožnjo.

Ko prevozimo Panonsko nižino, prispejemo na mejo s Srbijo in že smo v Vojvodini. Beograd si za začetek ogledujemo iz avtobusa. V cerkvi sv. Save se ustavimo in si jo pobliže ogledamo tudi od znotraj. Še vedno ni dokončana, čeprav jo gradijo že desetletja. Nato krenemo po Ulici kralja Milana na Terazije, mimo hiše, kjer je živel Nobelov nagrajenec za književnost Ivo Andrić. Zanimiv je pogled na reki Savo in Donavo in na Ušće, kjer se vodi združita. Popoldne imamo sv. mašo v katoliški cerkvi. Po maši nas sprejme slovenski nadškof Stanislav Hočevar, ki nas seznanja z bogato zgodovino cerkve in pojasni pomen bogatih mozaikov v kapeli, ki jih je izdelal p. Marko Rupnik. V hotelu Elegance nas čaka obilna večerja, podkrepljena z glasbo, nato pa utrujeni ležemo k počitku. Naslednji dan zajtrkujemo že ob šesti uri, ob osmi uri je odhod, sledita pozdrav in kratka molitev. Med vožnjo nam vodička razlaga o trdnjavi Kalemegdan, ki je bila že več kot 40-krat porušena. Še pogled na Avalo in stolp in pot nadaljujemo proti Šumadiji. Vozimo se skozi revne vasi. Le redke njive so obdelane, veliko je zapuščenih, preraščata jih plevel in grmičevje. Mnogi vinogradi so neobrezani, skratka žalosten pogled na pokrajino, ki se ponuja, da bi darovala sebe in rodila. So pa vmes tudi velike njive s koruzo in pšenico.

Molimo rožni venec. Kljub temu da je veliko sveta po Šumadiji neobdelanega, je Srbija druga v Evropi po pridelovanju malin, prva je Rusija. Prispemo v Niš. Ogledamo si kapelico z vzdanimi glavami srbskih junakov, ki so jih premagali Turki 1809. leta. Nato ogled ostan-

Udeleženci romanja v Srbijo in Severno Makedonijo / Foto: Župnija Žiri

kov trdnjave rimskih cesarjev, ob 17. uri je sv. maša v cerkvi sv. Križa in ogled čudovitih mozaikov p. Marka Rupnika. Nato se podamo na dolgo vožnjo mimo Vranja in Kumanovega, mimo Popove Šapke in skopske doline. Prispemo v Skopje, glavno mesto Severne Makedonije. Tretji dan potujemo proti Šarplanini in dalje proti Ohridu. Še prej se vozimo skozi Tetovo, ki je prepredeno z džamijami. Ob cesti opazimo smerokaz za vas Žirovnico (pa ne našo žirovsko). Pred Ohridskim jezerom smo prej še videli umetno jezero Mavrovo in jezero Goličica, ki ju napaja reka Črni Drim. Pripeljemo se do samostana sv. Jovana Bigorskega. V samostanu je na ogled ogromno slikovitih ikon, vodička pove, da jih ima Severna Makedonija po vseh cerkvah pravoslavnih in makedonskih okrog tisoč petsto kvadratnih metrov. Potujemo dalje. Opazujem hiše, ki so postavljene brez vsakega reda. Kot da bi jih nanesele vihar, vsaka je drugačna, stoje levo, desno, nobene vrste, ena nizka, druga visoka, tretja dolga, četrta napol podrta, a se vidi, da so v njej ljudje. Opazi se tudi, koliko ima lastnik pod

palcem. Drugo, kar sem opazil po Severni Makedoniji in me je zelo motilo, so smeti. Ob rečnih strugah lahko opaziš, kako visoka je bila nekoč voda. Vse so »lepo« obrobene s polivinilom in drugo nesnago. Ob cestah, po gozdovih, kjer je rahel zamik ali pa tudi ne, so vreče s smetmi ali pa raztresene. Polivinil leži po travnikih in njivah pa tudi okrog hiš. Bilo mi je kar hudo, kako smo ljudje nespoštljivi do narave. Približujemo se Ohridu, v daljavi pa se vidi tudi Ohridsko jezero, ki ga napajajo kar štiri reke. Njegova obala je dolga kar 88 kilometrov, seveda ni vsa makedonska, je tudi albanska. Ohrid je eno najlepših mest Severne Makedonije. Včasih je mesto imelo 365 cerkva. Danes so bolj poznane štiri. Sveto mašo, pri kateri sem bral berilo, smo imeli v cerkvi sv. Cirila, Metoda in sv. Benedikta. Povsod, kjer smo se ustavili za sveto daritev, nam je njihov duhovnik predstavil cerkev. Na avtobusu smo tudi vsak dan zmolili litanije in rožni venec, zvečer pa težko čakali za služen počitek.

Po zajtrku četrtega dne se zapeljemo do samostana sv. Nauma nad Ohridskim

jezerom. Veliko je fresk in ikon, ki upodabljajo Njegovo življenje. Na povratku smo pri nekem gostišču srečali romarje iz Celja in spregovorili nekaj besed. Napotili smo se nazaj proti Skopju. Zopet opazujem na ravninah zapuščena polja, ki jih prerašča grmovje. Spomnim se Zabrežnika, kjer kmetujemo po hudih strminah. Pridemo med hribe in doline, kjer gradijo podaljšek avtoceste proti Skopju. Občudujem gradbenike, ki na visokih viaduktih in mostovih izkazujejo svoje znanje. Vozimo se skozi Kičevo, kjer je krajši postanek. Po vrnitvi na avtobus se pogovarjamo o materi Tereziji, ki je glavna tema današnjega dne. Nekaj pove kaplan Anže, nekaj pa župnik. Včasih se oglasi tudi vodička Iza. Župnik Andrej prečita Terezijine misli: »Po rodu sem Albanka, po državljanstvu Indijka, po delovanju pa od vsega sveta.« Če je med pogovori še kaj časa, pa nas kdo nasmeje s šalo. Po vrnitvi v Skopje si od zunaj ogledamo nekaj znamenitih hiš. Nato gremo po mostu čez reko Vardar, skozi mesto do cerkve, kjer imamo sv. mašo. Po maši sledi še presenečenje. Izvemo, da imamo med sabo jubilanta, ki praznujeta 30-letnico poroke in da sta slavljenca starša našega kaplana Anžeta. Sledi še drugo presenečenje: skupaj z ženo nas je obiskal slovenski veleposlanik v Severni Makedoniji Milan Predan, starša naše vodičke Ize. V cerkvi si ogledamo tudi muzej matere Tereze. Na glavnem trgu ima v spomin čudovit spomenik. Vzamemo si še čas za nakup znamenitega albanskega konjaka, sledi večerja in počitek v hotelu Gold.

Po dobro prespani noči se peti dan našega potovanja najprej odpeljemo v skopsko stolnico Srca Jezusovega, kjer je deloval škof Janez Gnidovec, ki ima največ zaslug, da je mati Terezija postala to, kar je bila. Po sveti maši pa na avtobus in proti makedonsko-srbski meji. Čez čas pa na avtobusu nastane panika, ena od naših potnic ugotovi, da nima osebne. Po celournem iskanju pa na pripombo ene od potnic najde lastnica osebno še ob pravem času pred mejo na čisto neobičajnem mestu. Po skoraj triurnem čakanju na meji smo zopet v Srbiji, nato pa do Topole in naprej na hrib Oplenac, kjer je mavzolej dinastije Karađorđević in cerkev sv. Jurija, polna fresk.

Pot nadaljujemo proti srbsko-hrvaški meji, po postanku v Čatežu se domov vrnemo ob šesti uri. Hvala Bogu za lepo doživetje.

Božji blagoslov tudi iz nebes

Na prvo letošnje romanje smo se člani društva ŠmaR odpravili do Vrha Svetih Treh Kraljev.

METKA BOGATAJ

Bela nedelja je kot nalašč za začetek nečesa novega, saj je Kristusovo vstajenje znamenje, da se je bil pripravljen za nas žrtvovati in vstati ter nas odrešiti in nam zagotoviti vstop v novo življenje. Nedeljsko jutro 24. aprila ni obetalo lepega uvoda, a le vremenskega. Štirinajst korajžnih romarjev se je zbralo v župnijski cerkvi svetega Martina v Žireh. Počakali smo, da nas je župnik Andrej nagovoril, nam zaželel lepo in predvsem prijetno in navdihujočo pot do Vrha Svetih Treh Kraljev, ki je bil naš tokratni cilj, saj v tej župniji na belo nedeljo praznujejo čiščenje. Še nekaj blagoslovljenih kapljic posvečene vode je ponesel nad nas in z molitvijo smo začeli pot proti Goropekam.

Kar pošteno nas je zalivalo od zgoraj, pa še veter je krepil močne dežne kaplje. A pravi romar je romar, ki ne stoka in tarna, ampak vse vzame za dobro. In mi smo to res pogumno prenašali in se v prijetnem pogovoru povzpeli do cerkve Janeza Krstnika na Goropekah, kjer smo malce pomolili in se priporočili Mariji, Jezusu in svetnikom, da nam namenijo čim bolj vremensko ugodno in duhovno bogato popotovanje naprej. Prav zares je kot po čudežu dež ponehal in kaj hitro smo prišli do prvih dobrotnikov, ki so nam pripravili pošteno okrepitev in topel čaj ter kruh iz domače peči. Hvala vama, draga Frelihova dobrotnika. Kot bi rekel Matjaž: naj to ostane lepa navada – seveda v šali, kajne? Saj smo romarji dobrovolj-

ni in veseli ljudje, vedno pripravljeni na šalo. Na križišču sta se nam pridružila še Jože in Vesna. Še dva ali tri klance smo prehodili in kot bi trenil, smo bili že pri vrhovskem gasilskem domu, ki je dobil zares lično zunanjo podobo. To se naredi, če so krajani složni. V soncu in lepem jasnem vremenu smo stopili na Vrh Svetih Treh Kraljev in s pogledi okoli po daljnih gorah in bližnjih hribov smo občudovali spomladansko prebujanje v naravi in v nas samih. Ga ni bilo obraza romarja, ki ne bi bil vesel in poln navdušenja; prvič da je zmogel to pot, drugič pa zaradi lepot, ki nam jih vsako leto pričara novorojena pomlad. V cerkvi smo prisostvovali maši in nagovoru, kako lahko v Kristusu vidimo usmiljenje do nas in do ljudi, ki so usmiljenja še bolj potrebni. Ni mogel mimo nespametne vojne v Ukrajini, ki je zahtevala že toliko življenj, a moriji še ni videti konca. Vendar je kljub vsemu tudi tu Jezus prisoten, čeprav v današnjem času ljudje vedno bolj dvomijo, kot je to dvomil nejeverni Tomaž. A vera je močna in le ta bo gotovo rešila svet in končala trpljenje. Po obhajilu in darovanju je sledilo še kratko druženje ob dobrotah domačih gospodinj. Vsak romar je nato odšel po svoje, a v srcu nam je bilo gotovo skupno, da smo se tiste tri urice imeli lepo, vsi smo zdravi in veseli dosegli cilj in to je najvažnejše. Zdaj pa se že veselimo novih skupnih pohodov. Kmalu nas čaka celodnevno romanje na Brezje k Materi Božji. Do tedaj pa srečno in pogumno v vsak nov dan, kajti življenje je lepo.

S prvega letošnjega romanja društva ŠmaR / Foto: arhiv društva

Zaključek evropskega projekta TAAFE v Trevisu

Ob koncu evropskega projekta TAAFE z naslovom **Naproti starosti prijaznim skupnostim na območju Alp** smo bili kot eden izmed partnerjev povabljeni na zaključni dogodek, ki je konec maja in v začetku junija potekal v Trevisu.

NATAŠA KOPAČ, MARIJA KOKALJ

Pri projektu, ki se je začel izvajati oktobra 2019, so sodelovala še mesta iz Avstrije (Vrbna/Feldbach), Nemčije (Mörsingen), Francije (Marseille) in Trevisu iz Italije, vodilni partner v projektu.

Prvi dan je bila najprej predstavitev pilotnih mest, ki so glede na število prebivalcev in velikost zelo različna, proces projekta pa je tekel pri vseh podobno: od ocene potreb in izkušenj do določitve prednostne naloge ter konkretne realizacije. Na dopoldanski delavnici smo si predstavniki vseh sodelujočih izmenjali izkušnje in tudi načrte za prihodnost. Posebej so svoje izkušnje predstavili starejši, ki so sodelovali pri projektu. Vsi so poudarili, kako zelo pomembno je sodelovanje vseh deležnikov, starostnikov na eni strani ter stroke in politike na drugi strani. V Žirih imamo s tem dobre izkušnje. Poudarjeno je bilo tudi, kako je na izvajanje projekta vplivala epidemija covida-19. Spremenjene okoliščine so narekovale drugačno komunikacijo.

V tem času je bilo organiziranih 39 sestankov prek videokonferenc in z mnogimi udeleženci smo se prvič srečali v živo prav v Trevisu. Popoldne so nas prijazni gostitelji popeljali po različnih delih mesta, ki ima bogato zgodovino. Palače, obzidje, kanali in mostovi močno spominjajo na Benetke. Zelo nam je bila všeč tudi razstava umetniških del v prenovljenem muzeju, ki so ga odprli v začetku maja.

Drugi dan smo se zbrali v drugi dvorani, kjer so po uvodnih nagovorih in pozdravih predstavnikov mesta in občine Treviso potekale predstavitve rezultatov projekta za javnost. Prisotni so bili tudi dijaki in študenti iz Trevisa, saj so veliko pripomogli k izvedbi prednostne naloge njihovega mesta, povezane z digitalizacijo in uporabo IT. Izpostavljeno je bilo dobro sodelovanje med mladimi in starejšimi. Izvajanje projekta v občini Žiri je predstavila Leja Žakelj. Ob tem je bil predvajan novi predstavitveni video. V njem smo prikazali osnovno delovno skupino, t. i. trojko, poudarili dobro sodelovanje z lokalno akcijsko skupino

in več prednostnih nalog za izboljšanje starosti prijazne skupnosti: vključevanje prostovoljcev v družbo, poseben poudarek je bil namenjen usposabljanju prostovoljcev in tečaju družinske oskrbe svojcev ter pravkar odprtemu domu starejših, ki naj »zaživi« s skupnostjo. Po vseh predstavitvah so sledile razprave in ocene strokovnjakov, ki so osnovali in vodili ta evropski projekt. Pri tem moramo poudariti pomembno delo sodelavcev Inštituta Antona Trstenjaka. Nato smo pozorno prisluhnili še dvema zunanjima opazovalcema projekta. Na videu je predstavnik Svetovne zdravstvene organizacije nanizal poudarke in stališča ZN, ki so razglasili, da je desetletje 2021–2030 desetletje zdravega staranja – prioriteta skupnosti, da omogoči, da ljudje ohranjajo svoje sposobnosti, da so mobilni, se učijo, da imajo vse storitve tudi na podeželju, ker starejši ostajajo na podeželju itd. Živimo dlje, a ne zdravo. Velik vpliv na življenje starejših in tudi na druge imajo zdravstvene razmere, epidemije, vojne, klimatske spremembe, zakonodaja itd. Socialna gerontologinja iz Nizozemske je predstavila programe in cilje neprofitne krovne organizacije za vse starejše v Evropi. Njeni glavni cilji so, da imajo vsi starejši glas, da se starejši upoštevajo in da niso diskriminirani. Treba je podpirati zmožnosti starejših, in to: »Nič o nas brez nas.«

Ob zaključku projekta smo se strinjali s povzetki razprav sodelujočih strokovnjakov, da je treba dati glas starejšim, jim prisluhniti in jih vključiti v proces soodločanja. V prihodnosti bo treba graditi odnose in mostove med generacijami. Medgeneracijsko sodelovanje in upoštevanje človekovih pravic bosta izboljšala življenje vseh.

Po slovesu in zahvalah za dobro sodelovanje smo se udeleženci zaključnega srečanja odpravili na pot proti domačim krajem. Marsikaj, kar smo slišali in videli, nam bo v prihodnosti prišlo prav. Občina Žiri je vendar starosti prijazna občina!

Utrinek z zaključnega srečanja projekta TAAFE v Trevisu. / Foto: arhiv občine

Tečaj končalo dvajset Žirovcev

Drugi teden v maju smo zaključili tečaj Družinska oskrba starejšega svojca, ki je v Domu SeneCura Žiri potekal od marca dalje.

LEJA ŽAKELJ

Tečaj se je izvajal v sklopu projekta TAAFE – za razvoj starosti prijaznih okolij in je bil za udeležence brezplačen. V tem času se je zvrstilo deset srečanj, ki jih je obiskovalo dvajset Žirovcev, ki doma oskrbujejo svoje svojce ali pa so prišli po znanje »na zalogo«, kot smo se kdaj pošalili.

Začeli smo s pogovornimi temami, kot je na primer razumevanje staranja in starostnega pešanja, saj nam razumevanje lahko olajša komunikacijo s starejšo osebo, še posebno kadar je ta težavna. Spoznali smo, da svojih bližnjih ne moremo spreminjati, spremenimo pa lahko svoj odnos do njih, pozitivna komunikacija je edina pot za kakovostne odnose v družini. Prav tako smo veliko časa namenili pogovoru in pridobivanju znanja o oskrbovanju oseb z demenco. Pogovarjali smo se o pomembnosti vključevanja vseh družinskih članov v oskrbo ter o skrbi za lastno zdravje in počutje, saj bomo lahko le zdravi poskrbeli tudi za ostale. Nekaj besed smo namenili tudi novemu zakonu o dolgotrajni oskrbi in novostim, ki jih ta prinaša za družinske oskrbovalce. Sledilo je nekaj srečanj z več praktične vsebine. Najprej nas je obiskala fizioterapevtka, ki nas je naučila, kako pomembno je gibanje tudi za osebe, ki ne morejo več veliko hoditi ali pa sploh ne hodijo. Še posebno pri osebah, ki ne zmorejo več iz postelje, je pomembno, da jih poskušamo razgibavati, na primer s posedanjem (seveda zelo previdno in za malo časa), gibanjem sklepov, če ne gre drugače pa z obračanjem v postelji. Pri tem ne smemo pozabiti na svoje zdravje – naučili smo se, kako osebo pravilno dvigamo (na primer iz postelje na voziček), ne da bi pri tem škodovali svoji hrbtenici. Razveselili smo se obiska žirovske patronažne sestre Mojce Trček. Z njo smo obravnavali nego onemoglega svojca. Govorili smo tudi o prilagoditvi bivanjskih prostorov za starost. Naše zadnje tematsko srečanje je bilo namenjeno pogovoru o poslaavljanju naših bližnjih in žalovanju.

Fizioterapevtka je tečajnike naučila, kako pomembno je gibanje tudi za osebe, ki ne morejo več veliko hoditi ali pa sploh ne hodijo. / Foto: Leja Žakelj

Odzivi tečajnikov so bili večinoma pozitivni, o čemer priča tudi prisotnost udeležencev, ki je bila skozi celoten potek tečaja zelo velika. Na tečaju smo pridobili veliko znanja, ki lahko olajša oskrbo v domačem okolju. Poleg tega smo se na tečaju družili in izmenjali izkušnje, ena izmed udeleženk je zapisala: »Po drugi strani pa si vsi želimo pridobiti še več praktičnega znanja, saj so prikazi, ki smo jih naredili v sklopu tečaja, premalo in bi si vsak sam želel izvesti vse

prijeme. Tudi več znanja o zdravstvenih težavah starejših in kako jih olajšati bi bilo koristno za oskrbovalce.« Odločili smo se, da se bomo še naprej podpirali in si širili znanje iz oskrbovanja. S tem razlogom smo ustanovili skupino svojcev, ki se bo dobivala enkrat mesečno. Včasih se bomo dobili sami in si izmenjali izkušnje, včasih pa bomo povabili strokovnjake z različnih področij oskrbe, s pomočjo katerih bomo pridobili še več praktičnega znanja.

Možganska aerobika

PRIPRAVILA: **PETRA ČELIK**

► Poiščite pet skritih poklicev

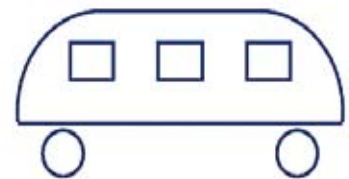
ANRRTV
CEIKOPP
EFIRZ
AEKLPRS
ABDEGINR

► Na črko J poiščite čim več imen in primkov, lahko gre za znanega Slovenca, lahko si osebo izmislite. (Janez Jalen)

► Izračunajte naslednji besedni račun. Sedemnajstplusosemminus9plusštirikratdve+enajstplusštiriminuspentindvast

etdeljenodvaplustrikratosemplus8minuspent.

► Na spodnji sliki je avtobus, ugotovite v katero smer se pelje, v levo ali desno?

ŠALA MESECA

Zakaj pusti policaj vodo dolgo odprto, preden gre pod prho? Zato, ker čaka, da se na bojlerju prižge zelena luč.

Posodobljeni način vračila in izposoje gradiva

Kljub poletnemu urniku Krajevne knjižnice Žiri boste gradivo lahko vračali in si ga izposojali vsak dan.

MAJDA TREVEN

Krajevna knjižnica Žiri, enota Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka, je pred časom posodobila možnost vračila in izposoje gradiva. V poletnih mesecih, juliju in avgustu, je knjižnica odprta po

skrajšanem oziroma poletnemu urniku.

Vsak ponedeljek od 14. do 19. ure ter ob sredah od 10. do 17. ure nas boste lahko obiskali in si izbirali gradivo za poletno branje. Ne bo pa več treba čakati v dolgi vrsti pred izposojevalnim pultom. Knjige si boste lahko izposodili čisto sami. V naših prostorih je zdaj na voljo »knjigomat«, ki vam bo takšno izposajo omogočil. Nekaj preprostih navodil, članska izkaznica in nekaj klikov z miško, pa boste lahko postali sami svoj knjižničar. Ob dnevih, ko knjižnica ni odprta, predlagam, da za vračanje gradiva uporabljate naš zabojnik za vračanje gradiva, za izposajo knjig pa paketnik za knjižno gradivo.

Za več informacij o uporabi naše nove tehnologije vam predlagam obisk knjižnice še pred poletjem. Poletni dnevi bodo tako mirni in brezskrbni, saj bo na vaši knjižni polici vedno nova in sveža literatura.

V knjižnici v Žireh je po novem na voljo »knjigomat«. / Foto: Tanja Mlinar

Bralni namigi za poletje

Kljub poletnim temperaturam nas lahko s svojo vsebino ogreje tudi kakšen mladinski roman. Za branje bi predlagala knjigo J. K. Rowling, ki je najbolj znana po knjigah o Harryju Potterju.

MAJDA TREVEN

Njena najnovejša knjiga ima naslov Božični pujs in je izšla pri založbi Mladinska knjiga.

Jakec ima najljubšo igračo, pujsa, ki ga je dobil, ko je bil še majhen. Poimenoval ga je Dragi Pujs, potem pa ime skrajšal in ga je začel klicati DP. DP je zagotovo najzabavnejša in najzanimivejša igrača, pa čeprav je oguljen in ima namesto oči prišita gumba. Jakec DP-ju lahko zaupa vse in on je tisti, ki ga najbolj razume. Ko v Jakčevi družini pride do velikih sprememb in se njegov oče odseli, se Jakec z mamo preseli v nov dom v bližino babice in dedka. Tudi v novo šolo mora, kjer nikogar ne pozna. Ima pa srečo, da njegova starejša partnerica v šoli postaja

ne enajstletna deklica Brina, ki je na šoli zelo priljubljena, poleg tega pa še zelo uspešna gimnastičarka. Mama se čez čas ponovno poroči, njen novi mož pa je prav Brinin očka. Brina pa nove družine nikakor ne more sprejeti in postaja vse bolj muhasta najstnica. Iz jeze nekega dne iz vozečega avtomobila na avtocesti skozi okno vrže DP-ja in Jakcu se podre svet. Kljub temu da mu Brina kupi novega božičnega pujsa, ki je enak, kot je bil novi stari DP, se Jakec ne more potolažiti. Jakec naredi načrt, da ko bodo vsi zaspali, se bo izmuznil in šel iskat svojega starega prijatelja na avtocesto. Ker pa je božični večer, sledi noč čudežev in neverjetnih dogodkov, ko igrače oživijo in lahko govorijo.

ŠEPETATI KONJEM, NICHOLAS EVANS

Daj konju, kar potrebuje, in v zameno ti bo podaril svoje srce. Zgodba govori o deklici Grace in njenem konju z imenom Pilgrim. Nekega zimskega dne doživi nesrečo, ki ima hude posledice zanjo in konja. Ona ostane pohabljen, Pilgrim pa postane travmatiziran in neovladljiv. Annie poizkuša vse, da bi pomagala hčeri, zato se z njo in s konjem odpravi v Montano, kjer živi Tom Booker. To je moški s posebnim darom za konje, ki

mu uspe pozdraviti Pilgrima, pomaga pa tudi Grace, da spet vzpostavi dober odnos s konjem. Zgodba pa se zaplete, kajti Tom in Annie se na ranču preveč zblížata ... Roman je bil avtorjev prvenec in mu je prinesel znaten uspeh, saj je ena najbolje prodajanih knjig vseh časov. Po njem so posneli tudi filmsko priredbo, ki jo je režiral Robert Redford ter v njej tudi odigral vlogo šepetalca konjem.

KO ŠEPETAJO CIPRESE, YVETTE MANESSIS CORPORON

Sporočilo romana je jasno: ljubezen naših babic je mogočna in nas varuje še dolgo po tem, ko jih več ni med nami. Daphne preživi lepo otroštvo v družbi svoje babice na grškem otoku Erikuza. S starši se nato preseli v Ameriko, kjer pomaga očetu v restavraciji. Po končanem šolanju odpre svojo restavracijo. Ima bogatega zaročenca, iz prvega zakona tudi hčerko, a vseeno ni srečna. Babica, ki živi na drugi strani oceana, začuti vnučkinjin nemir in jo pokliče k sebi. Daphne se vrne na čarobni otok z željo, da bi se v drugo poročila. Na majhnem otoku, odmaknjenem od turistov, se vsi poznajo. Dnevi minevajo v veselem druženju s sorodniki in pričakovanju poroke. Ostarela babica ni takega mnjenja. Na dan privrejo zamolčane skrivnosti iz drugih časov. Daphne prisluhne cipresam, ki šepetajo o drugačni prihodnosti ...

Iz odpadnega lesa nastali »žužkohoteli«

V prostorih mizarstva Vladimirja Oblaka v Žireh so v maju pripravili delavnico izdelave domovanj za žuželke, s katerimi lahko na naraven način poskrbimo za ravnovesje na vrtu.

Na delavnici LU Škofja Loka so izdelovali hotele za žuželke. / Foto: Mateja Rant

MATEJA RANT

Delavnica je potekla v sklopu projekta Vseživljenjsko varovanje narave Ljudske univerze (LU) Škofja Loka. Trinajst udeležencev, med njimi pet otrok, je izdelalo osem ličnih hišic, ki bodo služile kot domovanja za koristne žuželke na domačih vrtovih. Gnezdišča za človeku koristne oprasovalce in uničevalce manjših škodljivih insektov je sicer na vrtovih v zadnjih letih opaziti vse pogosteje, tudi zaradi zavedanja, da imajo koristne žuželke, kot so čebele samotarke, pikapolonice in številne druge s človekovimi posegi v okolje vedno manj naravnih gnezdišč.

S porastom kmetijstva, vrtnarstva in širjenjem bivalnih prostorov smo namreč po besedah Tine Dragovan iz LU Škofja Loka uničili mnoge življenjske prostore različnih bitij. Najmanjšim in obenem zelo pomembnim živalim – žuželkam lahko pomagamo prav s postavitvijo žužkohotela, s katerim pri-

vablamo drobne živalce, ki skrbijo za oprasovanje rastlin in se prehranjujejo z ličinkami škodljivih insektov. »Preden se lotimo izdelave, moramo premisliti, katere žuželke želimo privabiti. Hotele lahko namreč izdelamo tako, da so privlačni za več vrst ali pa samo za določene. Najpogosteje si v hotelih na vrtu ali sadovnjaku poiščejo bivališče čebele samotarke, čmrlji, pikapolonice, strigalice in tenčičarice.« Žužkohotel je po njenih besedah najbolje izdelati iz naravnih materialov, kar žuželke najbolj pritegne. »Uporabimo lahko slamo, veje, trsje, koščke lesa in opeke. Priporočljivo je, da les prebarvamo samo z barvami na vodni osnovi oziroma ga sploh ne prebarvamo. Na koncu pa ga je potrebno zaščititi tudi z mrežo, da ne bo postal 'samopostrežna restavracija' za ptice.«

V delavnici Vladimirja Oblaka so bivališča za žuželke izdelovali iz odpadnega lesa. Kot je pojasnila Tina Dragovan,

želijo namreč v sklopu projekta Vseživljenjsko varovanje narave prebivalcem loškega pogorja približati pomen varovanja okolja in jih spodbuditi k dejanjem, ki bodo botrovala k ohranjanju narave. »Izobraženost in zavedanje lastne moči ljudi pri vplivu na okolje sta bistvenega pomena, zato z izobraževanjem in konkretnimi akcijami ljudi opozarjamo na pomen ponovne uporabe materialov ter jih učimo iz njih izdelati koristne in naravi prijazne izdelke.« To so lahko tudi žužkohoteli, pri katerih so za polnilo uporabili najrazličnejše naravne materiale, od opek do storžev, slame, trsja in bambusa. Ogrodje za žužkohotele je pripravil mizar Simon Drlink, delo pa je potekalo pod budnim očesom njegovega očeta Mirana Drlinka. Udeleženci so vsak svoj žužkohotel odnesli domov skupaj s škatlo semen medovitih rastlin, ki posajene na vrtu še dodatno privabljajo koristne žuželke, je pojasnil Jaka Šubic iz LU Škofja Loka.

POGREBNIK

z vami že 30 let

NOVO

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE ŽIRI

Klub žirovskih študentov na Škisovi tržnici

Po dveh letih, ko Škisove tržnice v živo ni bilo zaradi vsem znanih razlogov, so jo po za študente dolgih treh letih le pripravili v začetku maja.

MAJ KRISTAN, KŽŠ

Organizator te prireditve je Zveza Škis, ki združuje vse slovenske študentske klube. Seveda smo na Škisovo tržnico prišli tudi študenti iz Kluba žirovskih študentov, ki smo ga uspešno predstavili.

Sicer se je prireditve poleg našega kluba udeležilo še 54 študentskih klubov iz celotne Slovenije. Klubi smo bili po regijah razporejeni v šest tako imenovanih otočkov. Na gorenjskem otočku so obiskovalci našli tudi našo stojnico. Tam so pokušali Burnikovo ocvirkovo potico in pa pijačo brucemor, ki jo sicer pripravimo brucem na vsakoletnem brucovanju KŽŠ. V popoldanskem delu so potekale klubske igre, na katerih je zmagala naša, torej gorenjska regija. Zvečer pa so ob dveh odrih obiskovalci uživali ob glasbi različnih glasbenih izvajalcev. Med drugim so nastopili Zmelkoow, Vlado Kreslin in Mali bogovi, Mi2 ter Siddharta. Dogodka se je udeležilo več kot 28 tisoč obiskovalcev.

Klub žirovskih študentov na Škisovi tržnici / Foto: Zveza Škis

ZAPOSLUJEMO!

ŠTIPENDIRAMO!

PROSTA DELOVNA MESTA:

- Samostojni tehnolog (m/ž)
- Upravljalec obdelovalnih strojev (m/ž)
- Sestavljalec sestavin in sistemov (m/ž)
- Skladiščnik (m/ž)
- Serviser na aftermarketu (m/ž)
- Nabavnik (m/ž)
- Inženir kakovosti (m/ž)

ŠTIPENDIJE:

- Oblikovalec kovin
- Vajeniški sistem: oblikovalec kovin, strojni mehanik ter mehatronik operater
- Strojni tehnik
- Diplomirani inženir mehatronike
- Diplomirani inženir strojništva

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

Prijave z življenjepisom sprejemamo po pošti na naslov Poclain Hydraulics d.o.o., Industrijska ulica 2, 4226 Žiri ali preko elektronske pošte na zaposlitev@poclain.com. Več informacij: 04 51 59 203

LESKO
ALU FLAT

LESKO
okna - vrata **Žiri**

LESENA IN ALU/LES OKNA | VHODNA VRATA ZA HIŠE

LESKO Žiri d.o.o., Pot v Skale 10, 4226 Žiri
04 510 50 50 | www.lesko.si | info@lesko.si

28
let tradicije

POGREBNE STORITVE
hipnos d.o.o.
tel.: 051 / 620 699

**24-URNA POGREBNA
SLUŽBA NA OBMOČJU
OBČINE ŽIRI Z OKOLICO**

www.hipnos.si
hipnos@hipnos.si

Abrahtova aronija

Na majhni kmetiji pr' Abraht v Račevi sta se Irena Jereb in Miran Karu pred šestimi leti odločila travnik, na katerem so imeli prej zgolj delo s košnjo, zasaditi z aronijo. Posadili so 850 sadik aronije, ki zdaj obrodi že tretje leto.

Po upokojitvi je namreč Irena Jereb začela razmišljati, kam bi usmerili razvoj kmetije, na kateri so živeli stari starši. »Glede na okoliš smo ugotovili, da bi bila najprimernejša aronija, sploh glede na njene številne koristi za zdravje,« je pojasnila Irena Jereb in dodala, da je bila kot nekdanja medicinska sestra sprva skeptična do vseh pozitivnih učinkov na zdravje, ki jih pripisujejo aroniji, a so se o tem prepričali na lastni koži. »Preizkušeno znižuje slab holesterol in visok krvni tlak,« zatrdi Miran Karu, ki je tako uspel premagati težave s holesterolom, Irena Jereb pa težave s povišanim krvnim tlakom. »Aronija na splošno krepi odpornost, pomaga pri slabokrvnosti, priporočajo jo tudi bolnikom z rakom, saj pospešuje izločanje prostih radikalov.«

Irena Jereb z vnukoma v nasadu aronije

Pri aroniji ni treba uporabljati nobenih škropiv, potrebna sta le gnojenje spomladi in obrezovanje mladih poganjkov. Zrele jagode v drugi polovici avgusta pobirajo ročno. Takrat bo naprodaj tudi sveža, pri čemer ponujajo možnost, da si posamezniki po predhodnem dogovoru aronijo tudi sami naberejo. »Kasneje bodo naprodaj še čaj, aronija v prahu in pozimi tudi zamrznjena,« je pojasnila Irena Jereb. Preostale sadeže odpeljejo v stiskalnico, kjer se sok brez vsakršnih dodatkov ustekleniči. »Za odraslo osebo se priporoča vsakodnevno pitje od 0,3 do 0,5 dl soka po jedi. Odlična je tudi za marmelade, smutije, čaj in podobno.« Sok iz aronije in drugi izdelki so na voljo na njihovi kmetiji, v trgovini z domačimi izdelki v Žireh ter na tržnici v Škofji Loki.

PISANA LOKA

27. avgust ob 20h
Škofjeloški grad

JAN PLESTENJAK

ŽIGA PŠTLAR, PODLUBNIK 152, ŠKOFJA LOKA

Vstopnice:
mojekarte.si in Petrol

ak

ŠKOFJA
LOKA

HIDRAVLIKA

Z vami že
od
leta 1990

**ZAPOSILIMO STRUGARJA
na klasični ali CNC stružnici**

za info pokličite ali pišite na:
maja@vista-hidravlika.si

Proizvodni program:

- Hidravlični cilindri
- Hidravlični agregati
- Hidravlična vodila

Vista hidravlika d.o.o.
Kosovelova 14, 4226 Žiri
Tel: 04/50 50 600

ZAPOSLUJEMO

**ČISTILEC/KA - UREJEVALEC/KA
NOTRANJNH PROSTOROV**

**DELO NA PODROČJU ČIŠČENJA V
INDUSTRIJSKI CONI ŽIRI**

dobrovita
Vse urejeno.

<https://www.dobrovita.com/>

- čiščenje pisarniških prostorov, hodnikov, sanitarij, proizvodnih poti
- izmensko delo - dva dni v tednu popoldan, tri dni dopoldan
- dopoldanska izmena od 6.00 - 14.00, popoldanska izmena od 14.00 - 22.00
- pričetek dela 1.7.2022
- delo za polni delovni čas
- izkušnje niso potrebne
- zaposlujemo tudi osebe s statusom invalida

Če vas sodelovanje zanima, nas pokličite na telefonsko številko 031 316 245 - Staša ali pošljite sporočilo na zaposlitev@dobrovita.com

VESELIMO SE VAŠIH PRIJAV

Pridi na najbolj **zabavne počitnice** tega poletja! Kaj še čakaš? Čimprej se prijavi in si zagotovi svoje mesto, da ne zamudiš **akcijske cene**.

JAHANJE KONJ
PLEZANJE
OGLED KMETIJE IN PEKA
LOKOSTRELSTVO
SPOZNAVANJE GOZDA
AMERIŠKI NOGOMET
NAMIZNI TENIS

TERMINI

11. 7. - 15. 7. 2022

18. 7. - 22. 7. 2022

22. 8. - 26. 8. 2022

HURA POLETNE POČITNICE

PRIJAVE
www.sc-ziri.si

Srečo Gaber s. p., Rakulk 48, Ziri

Spodnja Senica 20

 01/23-55-665

www.cresnik.si

TORI

MASTER X

**NAŠ LASTEN PROIZVOD
SLOVENSKA KAKOVOST**

**MOŽNOST DOSTAVE
NAKUP NA OBROKE
DOBAVA TAKOJ**

Za veter v laseh...

samo
1.270,00€

NAJ PONUDBA KIA SUV ZMAGOVALCEVI!

Na voljo takoj! Velja do odprodaje zalog - količina vozil je omejena.

Novi Kia Stonic
že od **13.899 €**

3.900 € znižanje

Popolnoma novi Kia Sportage
že od **22.999 €**

6.500 € znižanje

NA ZALOGI VELIKA IZBIRA

televizorjev, prenosnih računalnikov, tiskalnikov, tonerjev in kartuš ter baterij vseh vrst!

Kredit do 5000 EUR vam uredimo v 5 minutah na prodajnem mestu!

Vnovčite svoj digitalni bon pri Gluhicomu!

Pri vsakem nakupu z digitalnim bonom vam podarimo Panda Antivirusni program.

NEVERJETNA CENA
599,90 EUR

Prenosnik HP (439U0EA)

Zaslon 17,3 FHD, Procesor i3-1125G4, Ram 8GB, SSD 256GB, Windows 10 Home

Priložena originalna torba HP v vrednosti 40 EUR

Električna ponev COOLTECH CEP3038

Pravokotne oblike, idealna za ribe

SAMO
34,99 EUR

SAMO
99,99 EUR

Bluetooth zvočnik JBL TUNER2

FM in DAB sprejemnik, odlično lovi postaje Bluetooth
Odličen zvok!

VELIKA IZBIRA
RAČUNALNIŠKE
OPREME
PO UGODNIH
CENAH!

Prenosna klimatska naprava ARGO SWAN EVO

Moč hlajenja 2KW

SAMO
269,99 EUR

ZA POLETJE
IN DOPUST:

MINI hladilnik LORD R6

Prostornina 40l, zamrzovalnik

SAMO
119,99 EUR

Namizni žar ELECTROLUX ETG340

SAMO
49,99 EUR

Garantiramo najnižje cene gospodinskih aparatov naslednjih proizvajalcev – preverite v trgovini:

BOSCH
Invented for life

gorenje
Life Simplified

LIEBHERR
Quality, Design and Innovation

Electrolux

AEG

Obiščite spletno stran **GLUHICOM.SI**

Cene, objavljene na spletni strani, so običajno priporočene cene proizvajalcev. Pokličite **04 510 60 90** ali pošljite elektronsko pošto na **info@gluhicom.si**, da vam pripravimo ponudbo z najnižjimi cenami na trgu. ZA VSE IZDELKE IZ NAŠE PONUDBE JAMČIMO ENAKO ALI NIŽJO CENO OD KONKURENČNIH PONUDNIKOV, kot so Big-Bang, Mimovrste, M-tehnika, Merkur ali Emundia.

Internet: gluhicom.si
Telefon: 04 510 60 90
E-pošta: info@gluhicom.si
Odrpto: 8–12 in 13–16, sobota zaprto

Posredniško
mesto

Gluhicom